

četvrtak, 2. decembar 2004.
Svedoci Vojko Bakrač i Ivan Bakrač
Otvorena sednica
Optuženi su pristupili Sudu
Početak u 14.18 h.

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA PARKER: Zamolio bih da se uvede svedok.

(svedok je pristupio Sudu)

SUDIJA PARKER: Dobar dan. Izvolite, sedite. Želeo bih da vas podsetim na svečanu izjavu koju ste dali na početku svog svedočenja i da ona još uvek važi.

SVEDOK BAKRAČ: Hvala, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Gospodine Black, izvolite.

TUŽILAC BLACK: Hvala, časni Sude.

svedok Vojko Bakrač

TUŽILAC BLACK: GLAVNO ISPITIVANJE – NASTAVAK

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Gospodine Bakrač, da li me dobro razumete?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da, čujem vas.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Mislim da sam vam ovo rekao juče, ali ponavljam: ako u bilo kom trenutku ne razumete neko od mojih pitanje, molim vas da mi to kažete i onda ću pokušati da preformulišem na bolji način. Da li me razumete?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Razumijem.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Hvala. Prvo što želim da uradimo jeste da pređem preko nekoliko stvari koje ste rekli juče, kako bismo bili sigurni da je sve jasno u zapisniku.

TUŽILAC BLACK: Časni Sude, da li možemo nakratko da pređemo na privatnu sednicu zbog prve od ovih tačaka?

SUDIJA PARKER: Privatna sednica.

(privatna sednica)

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Gospodine Bakrač, juče sam vam postavio nekoliko pitanja o tome kada ste bili izvedeni iz autobusa, i vi ste nam rekli da... prvo, da li se sećate tih pitanja?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa, uz podsetnik bih se setio.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: U redu. Da vam pomognem da se setite. Rekli ste nam da je bilo nekoliko drugih Srba u autobusu, osim vas i vaše porodice. I mislim da ste nam rekli da su vojnici tražili da vi i vaš sin i muškarci po imenu Genov i Ćuk napustite autobus. Da li se toga sećate?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da, sećam se.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Ja sam vas jednostavno zaboravio da pitam: da li je u autobusu bilo Srba od kojih nije traženo da napuste autobus?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: To sam kasnije od supruge, kada smo se sreli, saznao da nije išao do kraja autobusa taj koji je proveravao podatke putnicima. Jer je izbila ispred neka gužva sa mojom suprugom, pa je i on urgirao i izašao iz autobusa – taj koji je pregledavao dokumente.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Hvala. Preći ću na sledeće pitanje. Da li se sećate da sam vam juče postavio nekoliko pitanja o tome kad ste tek došli na to mesto u kom ste bili u pritvoru? Ne mislim na školsku zgradu, već mislim na ono mesto koje ste opisali kao zgradu na imanju. Da li se generalno sećate toga?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Sjećam se.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Sada ću da vam pročitam konkretan odlomak na koji želim da se usredsredite. Moje pitanje je bilo: "Šta se dogodilo kada ste stigli na vaše odredište?"

TUŽILAC BLACK: Časni Sude, to se nalazi na stranici broj 1.305 ispravljenog transkripta. Mislim da je to stranica broj 68 u ovoj drugoj verziji.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Dozvolite mi da ponovim. Moje pitanje vama bilo je: "Šta se dogodilo kada ste stigli na vaše odredište?" A vaš odgovor je bio: "Onda su ušli u dvorište. Bila je jedna velika kapija, otvorili su je, ušli u dvorište, stali ispred vrata jedne kuće i njih dvojicu su uveli unutra i nas dvojicu, Ivana i mene." I ja sam vas pitao: "Da li su vam skinuli poveze sa očiju?" A vi ste rekli: "Jesu. A bila je noć. Nije se ništa videlo u dvorištu."

TUŽILAC BLACK: U ovom trenutku zamolio bih pomoć gospodina Younisa. Časni Sude, uz vašu dozvolu, zamolio bih da se svedoku da dokument koji je juče obeležen kao dokazni predmet Tužilaštva broj P77 ID za identifikaciju. To je bila prethodna izjava svedoka.

SUDIJA PARKER: Na kojoj osnovi bi svedok to trebalo da pogleda u ovom trenutku?

TUŽILAC BLACK: Hvala, časni Sude. Samo želim da istaknem nekonzistentnost između onoga što je rekao juče i onoga što se nalazi u izjavi i da pokušam da vidim da li, zapravo, svedok može da se seti kako se to dogodilo.

SUDIJA PARKER: Ta izjava nije uvrštena u spis. Njegovo jučerašnje svedočenje jeste. Osim ako ovo ne bude dotaknuto u unakrsnom ispitivanju, mi nećemo istraživati ovo pitanje.

TUŽILAC BLACK: U redu, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Oprostite. Ovde nije pitanje da li je njegovo svedočenje konzistentno sa njegovim prethodnim izjavama. Vi to shvatate.

TUŽILAC BLACK: Zaista shvatam. Samo pokušavam da stvari budu što je moguće jasnije.

SUDIJA PARKER: Zahvalan sam vam, ali bojim se da ipak moramo da poštujemo bar neke ostatke *common law* pravila dokazivanja, kojih moramo da se pridržavamo.

TUŽILAC BLACK: U redu, časni Sude. Hvala vam.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Oprostite, gospodine Bakrač. Preći ću na drugo pitanje. Takođe ste nam juče rekli da ste u jednom trenutku odvedeni u podrum. Da li se sećate toga?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da. Posle te zgrade, otišli smo u podrum. Odvedeni smo.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Dozvolite mi da se ponovo pozovem na jedan konkretan odlomak koji me sada zanima. Moje pitanje je bilo: "Kažete da su vas prebacili u drugu prostoriju. Molim vas, opišite kako se sve to odigralo?" Vi ste odgovorili: "Ne znam tačno detalje. Uglavnom, posle tog događaja sa nožem, prošlo je jako malo vremena i svi smo otišli dole u podrum. Prvo njih dvojica. I onda su pitali šta će sa nama i rekli su: 'I oni u podrum.'" Ja sam vas pitao: "Da li se sećate ko je rekao da i vas treba takođe odvesti u podrum?" Odgovorili ste: "Ne znam ko je to rekao. Uglavnom, znam da je rečeno." Gospodine Bakrač, da li mislite da bi vam se osvežilo pamćenje ako biste mogli da pogledate izjavu koju ste dali 2. avgusta 1998. godine?

ADVOKAT GUY-SMITH: To bi bila nekorektna upotreba pojma osvežavanja sećanja.

ADVOKAT KHAN: Časni Sude, moja primedba je nešto drugačija. Na početku jučerašnjeg iskaza svedoka, njega je moj uvaženi prijatelj pitao da li je, pored davanja iskaza i sistema pripreme kojim se Tužilaštvo bavi, imao priliku da pročita izjavu o kojoj sada moj prijatelj govori. Rekao je da jeste. I u skladu s tim on je već koristio taj

dokument da osveži pamćenje izvan sudnice. Po mom mišljenju nije ni fer a ni primereno da se od njega sada traži da povuče taj iskaz.

TUŽILAC BLACK: Časni Sude, da li mogu da odgovorim?

SUDIJA PARKER: Bio bih vam zahvalan.

TUŽILAC BLACK: Pitao sam ga da li može da se seti ko ga je odveo u podrum. I on je rekao: "Ne znam ko je to rekao." Možda bi trebalo da ga ponovo pitam da li se seća ili se ne seća. A ako se ne seća, onda bi trebalo da ima mogućnost da se podseti.

SUDIJA PARKER: Ovo smo na različit način razumeli.

TUŽILAC BLACK: Ja ću se, očigledno, prikloniti vašem mišljenju.

SUDIJA PARKER: Možete da postavite prvo pitanje, ali nema nikakve poente da idete dalje od drugog.

TUŽILAC BLACK: Hvala, časni Sude. Nisam siguran da mi je išta jasnije nego juče, ali nastavićemo.

SUDIJA PARKER: Možda o nekim drugim pitanjima.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Gospodine Bakrač, sada želim da se vratimo tamo gde smo stali juče. Upravo ste nam bili opisali kako ste vi i drugi zatvorenici bili poređani u podrumu. Da li se sećate toga?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da. Sećam se.

TUŽILAC BLACK: Sada bih želeo da uz pomoć gospodina Younisa i sistema *Sanction* pokažem deo dokaznog predmeta Tužilaštva broj P5, što je kružna prezentacija od 360 stepeni.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Gospodine Bakrač, da li prepoznajete ovo mesto koje možete da vidite na vašem ekranu?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Prepoznajem.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li je to onaj podrum u koji ste odvedeni?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da, jeste.

TUŽILAC BLACK: Zamolio bih gospodina Younisa da nas uvede u tu prostoriju.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Gospodine Bakrač, da li prepoznajete ovo što je sada na ekranu?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Sa ovim stvarima ne, ali to je podrum. Drugačije je izgledao malo kad je bio prazan i sa ljudima. Imao je neke police sa strane i sećam se da sam jednu noć spavao na toj polici... iznad moje glave.

TUŽILAC BLACK: Možda bih mogao da zamolim gospodina Younisa da nam prikaže još jedan ugao.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li prepoznajete i ovu fotografiju, gospodine?
SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: To je... Tako je izgledalo. Samo, kažem, nije bilo ovih stvari unutra.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Rekli ste nam da ste jedne noći spavali ispod police, da vam je glava bila ispod police. Da li možete da nam kažete na osnovu ovoga što vidite ovde, koja je to bila polica?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne razumem ovo pitanje. Molim vas ponovite.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Naravno. Ovo nije bilo dobro pitanje i nije bilo jasno. Ako pogledate fotografiju pred sobom, da li možete da nam opišete ispod koje ste od ovih polica spavali?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Prvo ispod te police sa desne strane, a jednu noć na polici, toj istoj.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Hvala. Mislim da smo završili sa programom *Sanction* za sada.

TUŽILAC BLACK: Časni Sude, samo za zapisnik, ova poslednja fotografija za koju sam rekao gospodinu Younisu da je stavi, jeste na istoj lokaciji kao i ona prethodna iz svežnja i nosi oznaku ERN U008-3678, zbog buduće reference.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Gospodine Bakrač, koliko dugo ste vi i vaš sin bili držani u tom podrumu?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Čini mi se dva ili tri dana ili dve ili tri noći. Ne više.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Želeo bih da nam opišete taj podrum. Ali prvo da vas pitam: od čega je bio napravljen pod, ako se sećate?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Bio je prekriven slamom i senom, i ne bih sa sigurnošću tvrdio da li je beton ili... moguće da je bio beton.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li ste imali prostora u podrumu da se ispružite?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne, nije bilo toliko prostora.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li je postojao klozet u podrumu?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne, nije.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: A kako ste onda vršili nuždu?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Bila je jedna kanta sa strane, pored vratiju.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li vam je bilo dozvoljeno da izađete iz tog podruma, gospodine?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne, nije.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li je bila straža na vratima?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Uglavnom se neko tu uvek vrtio i... kao stražari i tako. Nije konstantno neko bio.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li se sećate konkretnije ijednog od ovih stražara?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Sjećam se kada je ujutro došao i otvorio vrata i svakome ko je pušio, doneo je kutiju cigareta i posle toga doručak... ne doručak. Doručka nije bilo. To je bio prvi susret sa tim stražarem.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Ko vam je doneo hranu i cigarete?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Jedan od ljudi. Zvao se Shala. Tako su ga zvali. To sam zapamtio i imao sam puno kontakta posle sa njim.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Koliko je star bio Shala?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne znam. Možda 45, 50. Ne bih sa sigurnošću tvrdio. Tu negde. Stariji je bio.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li se sećate otprilike koliko je bio visok?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne znam. Možda... možda tu negde kao ja. Niži, viši, ne znam. Tako nekako. Približno.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li možete da opišete njegovo lice?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Imao je kapu i brkove. Crn je bio i crne brkove.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Koje boje mu je bila kosa?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Meni se čini da je tamna bila. Tamniju kosu je imao.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Osim ove kape koju je imao, da li se sećate kako je bio obučen?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Kakva je bila Shalina uloga u tom logoru?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa ja...

ADVOKAT GUY-SMITH: Časni Sude, mislim da bi ovo pitanje moglo da se postavi na drugi način. Mislim da je donekle sugestivno. Možda gledam unapred.

SUDIJA PARKER: Mislim da da u ovom trenutku. Gledate unapred u odnosu na mene.

ADVOKAT GUY-SMITH: Pa, onda ću sesti.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Molim vas, ako možete, odgovorite na pitanje gospodine Bakrač?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Njegova uloga je bila da tu bude verovatno kao neka vrsta stražara, i on je komunicirao sa nama ovde što smo bili zatvoreni. Donosio je hranu i cigarete, i to je to.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Kako je Shala postupao sa vama i sa vašim sinom?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Fino. Nismo imali kontakta u podrumu nekakvog posebnog.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Rekli ste da niste imali nikakvih posebnih kontakata. Molim vas da objasnite šta mislite pod tim?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Mi smo bili u podrumu i niko nas ništa nije ni pitao, i jedino što su nam skinuli lančiće sa vrata jedne noći. Ne znam ko.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li ste imali neke kontakte sa Shalom nakon što ste otišli iz podruma?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Imao sam. Razgovarali smo čisto formalno. Ništa konkretno. Kad bi se sreli, kad je došao kod nas, i to je sve.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Možda bih trebalo da postavim jasnije to pitanje. Koliko ste često viđali Shalu, otprilike?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Viđali smo ga kad god je bio tamo.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: A koliko je to bilo često?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Oni su se mjenjali. Ti ljudi koji su bili tamo kao neka vrsta stražara. I onda su bila još dvojica pored njega.

TUŽILAC BLACK: Časni Sude, ovo želim da pitam na nesugestivan način, možda možete da me uputite ako krenem pogrešnim putem.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Gospodine Bakrač, da li ste viđali Shalu jednom dnevno? Jednom nedeljno? Da li možete da nam pomognete oko toga koliko često ste ga viđali?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Dok smo bili u podrumu, nismo ga videli. Kad su nas odveli u prostoriju u toj glavnoj zgradi, onda smo ga viđali. Neki put nekoliko puta dnevno - kad je bio tamo, normalno.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Hvala. Rekli ste da ste samo formalno razgovarali sa Shalom. Da li ste gledali direktno u njega kada ste s njim razgovarali?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: I koliko ste udaljeni bili od njega kada ste s njim razgovarali?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Normalno, kako čovek priča s čovekom. Ne izdaleka, nego... bili smo u jednoj prostoriji. To je to.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Hvala. Sada bih želeo da vas pitam sledeće: dok ste bili u podrumu, da li vam je ijedan od pritvorenika rekao da li su ih tukli ili nije?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Rekli su da nisu bili tučeni.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li su nekoga tukli dok ste se vi nalazili u podrumu?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Jesu. Samo su Genova izvodili i vraćali nakon možda pola sata, sat, prebijenog.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: A koliko puta se to dogodilo?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Svakodnevno. Meni se čini jedanput, dva puta... jedne noći da su ga dva puta izveli i tukli.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: U koje doba dana su izveli Genova iz sobe da bi ga tukli?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Jedanput su po danu, a drugi slučajevi su se dešavali noću.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li ste ikada videli ljude koji su došli po Genova?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne, nisam video. Bila je noć i sećam se da su imali kapuljače na glavi. A i da nisu, ne bi se moglo videti lice.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: A u kakvom je stanju bio Genov nakon što se vratio u podrum posle tih batina?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Bio je dosta puta u polusvesnom stanju i jako pretučen. Jedanput je bio bez svesti.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li ste pokušali da pomognete Genovu?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da, imao sam jednu maramicu, pa sam je namočio vodom i Ivan i ja smo mu stavljali kao obloge na... bolelo ga strašno u predelu oko bubrega i prsa.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li je Genov bio u stanju da koristi onu kofu kako bi vršio nuždu?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne, nije vršio nuždu. Jedanput smo mu mi doneli kofu i pomogli mu da dođe do kofe da se...

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li vam je Genov ikada rekao nešto o svom stanju ili zatražio pomoć od vas?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Jedne noći je tražio prvo od mene... ne sećam se da li je prvo od mene ili od Ivana, da ga zadavimo, da ne može više da izdrži. Ja to nisam mogao učiniti, nije ni Ivan.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Dok ste bili u podrumu, pored onih ljudi koji su tamo bili sa vama, da li ste videli u bilo kom trenutku bilo koje druge ljude za koje biste mogli da zaključite da su zatvorenici?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Iz podruma nismo. Videli smo da neko prolazi, koliko se moglo, jer se nije smelo na prozor ići. Ali su prolazili ljudi tuda.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Kada kažete da ste videli "da prolaze", da li možete da kažete gde su išli ili odakle su dolazili?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Nismo videli direktno, nego smo čuli korake. Nakon možda pola sata, opet korake, kad su se vraćali, verovatno.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Gospodine Bakrač, dok ste bili u podrumu, da li vam je iko ikada rekao zbog čega ste zatočeni?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne, nije nam niko rekao zbog čega. Jednog dana su nam rekli ovi, braća Krstić, da ćemo biti pušteni, da se ne bojimo ničega i da ćemo biti oslobođeni ja i Ivan.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Ali da li vam je ikada neko od vojnika rekao da li ste za nešto optuženi, za neko krivično delo?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne, nisu.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Gospodine Bakrač, rekli ste da ste u podrumu proveli otprilike dva ili tri dana ili dva dana i dve noći. Da li ste na kraju napustili taj podrum?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da. Jesmo. Jednom...

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li ste vi i...

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR:... sledeći dan, meni se čini.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li ste vi i Ivan napustili podrum u isto vreme?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne, nismo. Prvo su... Došao je jedan gospodin po Ivana i rekao da izađe. On je izašao. Zatvorila su se vrata. Mene je preseklo. Počeo sam da plačem. Ovi su me smirivali da nije... da ne brinem, neće mu ništa, ali... ja sam ipak otac.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li možete da opišete čoveka koji je došao po Ivana i rekao da mora da izađe napolje?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: To je bio viši čovek od mene. Imao je uniformu maskirnu, urednu. Nosio je bradicu i imao je oficirsku torbicu na... na ramenu.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li se sećate koliko je otprilike bio star?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa možda 30, 35 godina. Bio je mlađi nego ja. Ako me ne vara moje sećanje.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li vam je taj komandant rekao bilo šta o sebi, o svojoj biografiji ili obrazovanju?

ADVOKAT KHAN: Časni Sude, moj prijatelj svakako zna kakav ću prigovor sada da uložim. Mogao je da kaže: da li vam je ta osoba bilo šta rekla? Ali ne može da sugeriše konkretnu temu razgovora ukoliko to svedok uopšte nije pomenuo. Ako je to...

SUDIJA PARKER: Nisam spreman da se složim sa vama, gospodine Khan. Usmeravati pažnju svedoka na neku konkretnu temu i pitati ga da li je o tome razgovarano, to nije sugestivno i to može da bude sadržaj tog razgovora.

ADVOKAT KHAN: Neka tako bude. Ja sam zahvalan.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ja imam nešto drugačiji prigovor, časni Sude, gde on navodi svedoka da prepozna ovu konkretnu osobu kao nekog ko je imao neku konkretnu ulogu ili konkretni status, i to osobu koju ovaj konkretni svedok nije identifikovao pre postavljanja pitanja. A to je specifično za... a pominjući ovo, naravno, da imam nameru...

TUŽILAC BLACK: Možda ja mogu da pomognem? Vidim u čemu je problem. To je moja greška. Preformilisaću pitanje u tom pravcu.

ADVOKAT KHAN: Veoma ljubazno od vas.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Gospodine Bakrač, da li vam je osoba koju ste upravo opisali, rekla bilo šta o sebi, o svojoj biografiji ili obrazovanju?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Čini mi se da u podrumu nije ništa rekao. Ali kasnije sam imao susret sa njim.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Za vreme tog drugog susreta, da li vam je rekao bilo šta o sebi, o svojoj biografiji ili obrazovanju?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne. Samo je rekao da je pravnik.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Gospodine Bakrač, da li možete da nam kažete kakav položaj je zauzimala ta osoba u logoru?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne bih znao njegovu funkciju da kažem. Ali ja znam da su Albanci jako poslušan narod i njegova se reč uvažavala. Znači da je bio neko od pretpostavljenih. Jer oni poštuju pretpostavljene, i tako da... Po tom sam zaključio, jer ja sam bio šef. Imao sam Albance radnike i znam kako su se odnosili prema meni. Po tome sam zaključio da je pretpostavljeni.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Hvala. Rekli ste da su ga drugi slušali. Na koje druge mislite?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Na te ljude koji su bili tu u okruženju.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li pri tome mislite na druge Albance koji su bili u podrumu sa vama ili na nekog drugog?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne. Mislim na one koji su bili kao vojska ili straža, ili tako nešto.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Hvala.

SUDIJA PARKER: Pre nego što nastavimo, moram da vam se izvinim gospodine Khan. Propustio sam početak pitanja koje se tiče vas i pominjanja komandanta. Izvinjavam se.

ADVOKAT KHAN: Nema problema.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Gospodine Bakrač, opisali ste nam kako je Ivanu bilo rečeno da mora da napusti podrum i opisali ste svoju reakciju. Recite nam šta se posle toga dogodilo?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Nedugo zatim su došli... jedan od vojnika, ne sećam se ko je, došao je po mene. I ja sam otišao u tu glavnu zgradu, u prizemlje, u prostoriju gde su... sedeli su Ivan i taj dotični gospodin. Ivan je pio čaj. Časkali su. Ja sam došao. Meni je rekao da Ivan neće biti dole u podrumu, u tom smradu, da to nije mesto za njega. I daljih reči se ne sećam. To sam zapamtio. I nedugo zatim su mene vratili nazad u podrum, što je meni bilo jako teško. Ja sam dosta osećajna osoba, tako da... nije mi bilo lako ostaviti sina tamo. I otišao sam u podrum. Nakon možda pola sata, sat... pola sata, opet su se vrata otvorila i zvao me je gospodin Shala da izađem. Ja sam izašao. Video sam Ivana kako sedi na travi, na dvorištu, odmah iznad bunara. Bio je jedan bunar tamo ili česma, tako nešto. I ja sam se pridružio njima i seo sam. Bilo mi je mnogo, mnogo lakše. Tu nismo dugo sedeli, jer se začuo zvuk motora nekog auta. I onda nas je gospodin Shala odveo na sprat te zgrade, u gornju prostoriju. Do našeg oslobođenja, bili smo tu.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Hvala. Dozvolite mi da vas ovde zaustavim na trenutak.

TUŽILAC BLACK: Zamolio bih ponovo gospodina Younisa da na sistem *Sanction* stavi dokazni predmet Tužilaštva broj P5. To je prezentacija od 360 stepeni.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Gospodine Bakrač, vi ćete sada to da vidite na svom ekranu. Da li prepoznajete to mesto?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da. To je dvorište.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Kada kažete "na sprat, u gornju prostoriju", na koju zgradu mislite?

TUŽILAC BLACK: Možda može gospodin Younis da krene uokolo.

SVEDOK BAKRAČ: Vratite nazad malo.

TUŽILAC BLACK: Molim vas gospodine Younis da se vratite malo ulevo.

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: To je ta zgrada.

TUŽILAC BLACK: Časni Sude, možda ponovo za zapisnik: u zbirci lokaliteta ovo je zgrada koja nosi oznaku ERN U008-3669. Možda bi gospodin Younis mogao da nas vrati na gornji deo ove zgrade? I ako može da prođe unaokolo.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Zamolio bih vas gospodine Bakrač da pogledate ovo na trenutak. Gospodine Bakrač, da li prepoznajete ovo mesto?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da. To je ta soba u kojoj smo boravili Ivan i ja.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li je ta soba izgledala drugačije u vreme dok ste vi bili tamo, nego ovo što sada gledate na ekranu?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Uglavnom tako. Bila je i ova... ta polica sa televizorom. To je satelitska antena. I bili su ti sunđeri dole, po podu gde se... to je bila neka soba za...

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Gospodine, možda... Molim vas, nastavite.

Izvinjavam se što sam vas prekinuo.

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Tu su bili sunđeri poredani, jer to je bila neka soba za odmor, za... i tu su držali i neke druge ljude još, pored nas.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: To je upravo bilo moje sledeće pitanje. Da li je još neko bio u toj prostoriji kada ste vi tamo stigli?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da, bili su... Za dvojicu sam siguran. Ne znam da li troje. Dvojica su još tu bila kada smo mi došli.

TUŽILAC BLACK: Zamoliću gospodina Younisa da isključi program *Sanction*. Za sada smo sa ovim završili.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Gospodine Bakrač, šta možete da nam kažete o toj dvojici ljudi koji su bili tamo kada ste vi stigli? Šta možete da mi kažete o njima?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: To su bila dva mladića albanske nacionalnosti, koji su došli... koji su bili tamo isto u nekoj vrsti pritvora. Kada smo razgovarali, znam o čemu se radilo. I oni su nam isto rekli da se ne bojimo, da ćemo biti pušteni... međutim... Oni su bili tu na nekoj proverji. Da li su imali neke veze sa srpskom stranom i... a hteli su da uđu u redove Oslobođilačke vojske. Ovaj jedan... jedan se zvao Gzim, to znam. Ali ne znam da li je ovaj ili onaj. Jedan je radio u Švajcarskoj i pričao mi je kako godinama radi i odvaja za tu njihovu stvar i sad mora tu čekati proveravanje i biti zatvoren i sve. Bio je možda osam do deset dana tu. Onaj drugi je bio malo duže. Isto na proverji zbog sumnje da je sarađivao sa Srbima i... to su mi oni rekli.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Koliko dana ste držani u toj prostoriji, da li se sećate?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: U toj prostoriji smo bili pet dana, do kraja, do našeg oslobađanja.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li ste se nakon toga uopšte vratili u onu sobu u prizemlju, prvu u koju ste smešteni kada ste stigli na imanje?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da. Bili smo jedanput pozvani dole, popili čaj, i sedeli dole.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li se još nešto dogodilo dole, osim što ste popili čaj?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da. Bila je tu jedna neugodna situacija za mene i za mog sina, jer smo morali gledati kako se tuku ljudi.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Znam da je to neprijatno, ali ću vas zamoliti da to opišete za ovo Pretresno veće. Kao prvo, da li se sećate koliko je tamo bilo muškaraca koje su tukli?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Dovedi su četvoricu ili petoricu, ne znam tačno broj, ali ne više od pet. Poredali ih i počeli ih tući, svakog po jedno pet, deset minuta. Nekog šamarom, nekog malo jače. Nekoga po nogama. Jedan je... nije mogao da stoji uopšte i uglavnom, bili su tučeni.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li ste prepoznali bilo kog od vojnika koji su tukli ove ljude?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da. Tukao ih je onaj koji je tukao Genova prvi dan kada smo došli u taj objekat.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li je ta osoba bila naoružana u toj prilici koju ste nam upravo opisali?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne bih... Imao je pištolj.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li je on nešto uradio sa tim pištoljem?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da, sjećam se toga. Kada je prestalo to batinanje i dao je pištolj jednom od tih ljudi i rekao da ubije ove svoje. Čovek je digao pištolj, prislonio uz čelo, ali plakali su svi. Nije mogao da puca. Onda je on uzeo pištolj, uperio u jednoga i opalio. Ali pištolj je bio prazan. To je bila jedna psihološka tortura, mogao bih reći.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li ste vi i vaš sin dok ste to gledali sedeli sami?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Bili smo Ivan i ja i još onaj gospodin koji je došao po Ivana u podrum, što sam ja rekao da je kao starješina, kao komandant. I on je meni u jednom trenutku rekao da su to izdajice svog naroda. I pitao je on mene: "Šta vi radite sa izdajicama?" Ja sam samo rekao: "Izdaja je izdaja." To su bile moje reči. U tom trenutku ne znam...

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li vam je taj pretpostavljeni rekao bilo šta drugo u ovoj prilici?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne. Ali pre toga je rekao da je pravnik, tako da... Uglavnom, neke stvari. Ne sećam se baš tačno, osim da me je pitao to da li... "Šta vi radite sa svojim izdajicama?"

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Koliko je ceo taj događaj trajao?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Nije... možda pola sata, 45 minuta. Sat vremena najviše.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Šta se dogodilo kada se to završilo? Gde ste odvedeni?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Vraćeni smo ponovo na sprat gore.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Gospodine Bakrač, nakon što su vas odveli gore, da li ste više ikada videli Stamena Genova?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne. Genova više nikada nisam video, ni Ćuka, niti nikoga iz tog podruma.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Ne pitam da li ste s njim razgovarali, ali da li ste ikada saznali nešto o Genovu dok ste još uvek bili na imanju?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da, saznali smo jednog dana, ne znam...

SVEDOK BAKRAČ: Časni Sude, ja znam događaje, ali redosljed bih molio da mi uzmete u obzir... da li je to bilo jučer ili danas ili danas ili jučer, to... ali se sećam da je to bilo to.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Molim vas opišite mi taj događaj kada ste saznali više o Genovu?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Mi smo bili gore na spratu i služili smo se WC-om kojim su se služili ostali. I jednog dana rekli su da više ne upotrebljavamo taj WC, nego onaj drugi na kraju dvorišta, jer su došli kao gazde kuće i oni tu... to je za njihove potrebe. Tako je Ivan jednog dana otišao na WC i pitao je šta je sa vodnikom. Ovi ljudi sa prozora, što su bili u podrumu, rekli su mu da su im kazali da je pušten kući. To je bilo jedino što smo o Genovu čuli.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Dok ste bili na spratu, da li je od vas ikada zatraženo da date izjavu?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da, jeste. Bilo nam je rečeno da ćemo morati dati izjavu prije nego što budemo oslobođeni, kako nam je bilo u tom... u tom logoru, kako nam je... kako su postupali sa nama, kako su... općenito da napišemo sve o tome.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Ko vam je rekao da ćete morati da date tu izjavu?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Rekao nam je ovaj gospodin, taj komandant. Ja ga tako zovem. Da li je bio, ne znam.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li je to ona ista osoba koja je došla da povede Ivana iz podruma?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da. To je ista osoba. I tu sam sa njim malo popričao. Malo sam se oslobodio. I pričao mi je nešto... Pitao sam da li je u njihovoj vojsci, da li su oni međunarodno priznati, da li... Ne znam šta mi je sve palo napamet. Ali on je rekao da nisu još međunarodno priznati, ali da rade na tome. I onda sam ga prvi put direktno pitao hoćemo li biti oslobođeni. On je rekao: "Da. Samo da nađemo načina kako vas prebaciti do... i gde." Bilo mi je mnogo lakše.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li vam je rečeno da ćete morati da date pismenu ili usmenu izjavu? Kakvu je izjavu trebalo da date?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Rekli su nam da ćemo da damo pismenu izjavu o svemu što nam se događalo, ja i Ivan. I da ćemo najverovatnije morati pred kamerama to i ponoviti. Ali da napišemo izjavu da oni vide šta ćemo... kakva je to izjava, koja su naša zapažanja o tome.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li su pogledali tu izjavu koju ste napisali?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Drugi dan su mi doneli olovku i papir i drugi dan su pogledali tu izjavu. Bili su zadovoljni mojom izjavom i rekli su da ću morati isto ponoviti i pred kamerama. Pred kamerom, da ću biti sniman. I ja i Ivan.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li se to konačno i dogodilo?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da, jeste. To je bilo predveče. Predveče je to bilo. Mi smo sedeli u sobi. Čula su se dva pucnja pre toga. To smo Ivan i ja zapamtili. I onda su došli ti ljudi, taj komandant, Shala. Bilo je sigurno sedam, osam ljudi i većinu njih sam privi put vidio tu, osim ovih koje sam opisao. Bio je jedan među njima, dobro građen momak, imao je pištolj u ruci. Prvo nam je pričao o *Velikoj Albaniji* i kako je to njihovo i šta mi radimo tu, da uzimamo posao Albancima, da njihova deca ne idu u školu, da naša uzimaju njihove škole. To su nam svi pričali, to sam... s kim god smo pričali, pričali su o tome. U jednom momentu je rekao: "Ja ti mogu ubiti sina", što je mene presekllo. Počeo sam da se tresem, jer verovatno sam tada doživeo slom živaca. Rekao mi je još: "Treseš se. Naši nemaju šanse da se tresu kod vaših". To su bile njegove reči. Ali nije čisto srpski govorio, ali je pokušavao srpski. Onda se okrenuo Shali i rekao mu da mu očisti pištolj. Tu smo mi shvatili da je Genov ubijen. Pretpostavili.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Zašto ste onda pretpostavili da je Genov ubijen?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa složio sam te kockice što su Ivanu rekli da je pušten kući, čuli te pucnjave, i više niko nije čuo za njega.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li ste tada dali onu video izjavu za koju ste nam rekli da morate da je date?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da, jesmo. Sedeo sam na stolici. Oni su bili oko nas. Svi ti ljudi. Jedan je postavio video kameru na stalak. Bio je krupan momak, crn, crne brade, u uniformi. Svi su bili u čistoj uniformi. Bio je tu i jedan jako fin gospodin, uredan, stariji gospodin, nižeg rasta ali vidi se da je očuvana osoba. I ja sam počeo da pričam kako nas nisu maltretirali, kako nas nisu tukli. Da je to redovna vojska, da imaju svoja zaduženja, da imaju... Tako sam to pričao ali sa malom nervozom, sa malim strahom, koji je bio primetan na... kod njih, i morao sam ponoviti, ali bez straha. I ja sam ponovio moju izjavu pred kamerama. Bili su zadovoljni mojom izjavom. Podrum nisam smeo spominjati, niti... Uglavnom, šta se nama dešavalo, kako smo mi bili tretirani i šta su nama radili. I to sam naveo šta su nam radili. Ništa. Da imamo cigarete, da imamo vodu, da imamo hranu. U tom momentu sve bih rekao, samo da se spasem.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: A šta je sa vašim sinom Ivanom? Da li je i on isto tako dao izjavu?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: I on je dao izjavu.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: A da li se sećate šta je on rekao?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: On je ponovio ono što sam ja rekao. Tako da... jer smo sedeli jedan do drugoga i on je to čuo i... on je napomenuo i da je šah igrao sa Shalom, što je tačno.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Da li vam je ijedan od tih vojnika rekao zbog čega ste tu držani i koliko dugo ćete biti držani?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne, nisu. Samo su rekli dok nađu... čim nađu, kako da kažem, pravo vreme i pravo mesto i da stupe u kontakt sa UNHCR-om i Međunarodnim crvenim krstom koji su nas trebali podići.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Nakon što ste dali te izjave, da li ste ostali na spratu?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da, jesmo. Ostali smo na spratu.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Šta se još, ako se išta, dogodilo poslednjih dana koje ste tamo proveli? Da li se sećate da li ste s nekim razgovarali?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Razgovarao sam i sa ovim komandantom još i... Da, onda kada sam ga pitao da li ćemo biti oslobođeni, pitao sam ga da li može da nazove moju suprugu i da joj kaže da smo živi i zdravi. On je imao mobilni telefon. Rekao je da ne može sa mobilnog telefona ali ima mogućnosti da javi. Ja sam mu dao broj moje tašte, majke od moje supruge. Mislio sam možda će stvarno čovek da nazove. Nisam vidio razloga da nam ne bi učinio ako je rekao da može. I stvarno je to učinio. Nazvao je majku i rekao da su Vojko i Ivan živi i zdravi i da ćemo biti pušteni, što mi je on rekao drugi dan da je zvao.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Molim vas da kažete Pretresnom veću šta se dogodilo poslednjeg dana na tom imanju?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa zadnji dan su došli po nas, ako mislite na to. U jednom trenutku se čula škripa vrata i ulazak kola u dvorište. Ja i Ivan smo stajali preko... ja sam, u stvari, pogledao kroz prozor i vidio sam džip i dosta vojske tu u uniformama i došli su gore. I taj gospodin fini, što sam ga opisao pre nekoliko minuta da je stariji i da je jako očuvan čovek, on mi je pre toga rekao da ćemo biti... dan pre toga mi je rekao da ćemo biti pušteni i dao mi je časnu reč, njihovu albansku. I ja sam poverovao i obistinilo se. I on je rekao: "Evo, došao je trenutak da idete kući." Zatražio sam svoj lančić i prsten koji mi je supruga poklonila. Oni su to zaboravili. Otišli su po to. Vratili su se možda pola sata ali mi nisu dokumente doneli a meni je izbeglička legitimacija trebala. Da nisu našli. Ja sam rekao da su stavili sve u Genov novčanik u školi na početku naše... tog... na početku ove rasprave, gde smo govorili o školi. Tu su pokupili dokumenta i sve stavili u Genov novčanik. On se vratio i rekao je: "Da, u pravu si. Bilo je tamo." I doneo nam je stvari. Obukli smo cipele koje su bile na tim stepenicama i krenuli u džip. Pozdravili smo se sa Shalom i krenuli.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Činjenica da su vaši dokumenti bili u novčaniku Genova, kao što ste rekli, da li vam je to sugerisalo bilo šta o njegovoj sudbini?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da. Znao sam, jer oni su mi rekli da koga god puste da svima vraćaju sve.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Molim vas da to malo više objasnite?
SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: O čemu, molim vas?

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Rekli ste: "Oni su mi rekli da koga god puste da svima vraćaju sve." Šta vam je to onda govorilo o Genovu? Molim vas da nam to objasnite?
SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Čim je Genov novčanik bio tamo, znači da Genovu nije vraćeno i on nije... potkrepili su moju sumnju da je on ubijen.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Pozdravili ste se sa Shalom i otišli. Molim vas da nam objasnite šta se zatim dogodilo?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ušli smo u taj džip. Napred su sedela dvojica. Da li je još neko bio iza nas, ne mogu se setiti. Stavili su nam poveze na oči i krenulo se. Bio je još dan. I krenuli smo tim makadamskim putem, rekao bih, verovatno nekom obilaznicom, neasfaltiranom. Vozili su nekoliko kilometara, možda 15, 20 minuta i naglo skrenuli na 90 stepeni i prešli na asfalt. I tu su nam skinuli poveze. Ne znam koliko je trajao put po asfaltu. Došli smo do naselja sa mnogo ljudi. To je bilo Mališevo/Malishevë, jer sam vidio na benzinskoj pumpi ili na prodavnici... nešto... Mališevo/Malishevë i to sam pretpostavio, da je to selo. Došli smo do jednog mjesta gde smo stali. Ja sam vać primetio dva bela džipa Crvenog krsta na nekih 200 metara od nas. Jedan je čovek stao. Imao je ožiljak na licu, sećam se, ali ne znam na kojoj strani. Rekao je da tu stojimo, da čekamo malo i oni su otišli do tih ljudi iz Crvenog krsta, što su bile dve žene. Svaka je jedan džip vozila. Vidio sam njih kako dolaze prema nama ali skreću u jednu kafanu. I tu su se zadržali možda 15, 20 minuta i vratile se nazad do svojih džipova i krenule. Prvo je išao jedan... jedna kola, pa ta dva džipa, pa mi, pa još neko iza nas. I krenuli smo van tog grada, tog naselja. Nakon nekog vremena, ne znam vremenski razmak, stali su svi. Mi smo morali izaći iz džipa. Izašle su ove dve žene, devojke, ne znam, iz Crvenog krsta. Nisu govorile ni srpski, ni albanski. Imale su jednog gospodina koji je prevodio i albanski i srpski i verovatno engleski njima, jer su one bile Engleskinje. Tu smo mi izašli iz džipa i morali smo skinuti svoje košulje da nam vide da nismo povređeni, da nemamo ožiljaka, što i nismo imali. To smo pokazali i ušli u džip od Crvenog krsta, međunarodnog. Ja i on smo unutra. Još uvek smo drhtali ne verujući u sve to i krenuli. Vozili se neko vreme. Opet smo zastali. Tu je bio kao jedan punkt, barikade i vojska, i tu je taj sa ožiljkom rekao da ova dva džipa moraju da prođu. Ko je bio na tom punktu malo se... videli smo po njegovom ponašanju da se nećkao, zašto mora... bili smo u autu, nisam čuo ni razgovor, ni ništa, samo se... bila je rasprava između njega i tog čoveka sa ožiljkom. Tu nas je malo uhvatio strah, ali minut, dva i to je prošlo i krenuli smo put prema Prištini/Prishtinë. Te žene su nas vozile do Prištine/Prishtinë. Jedna ispred a mi u džipu pozadi. Tu smo došli do Prištine/Prishtinë u Međunarodni crveni krst. Tu su nas dočekali iz tog međunarodnog tijela i gospođa jedna, ako spomenem, zvala se Ružica Simić. To je žena koja nas je i poslala u Đakovicu/Gjakovë. Bila je sekretar za izbeglice za Kosovo/Kosovë. I odmah nas je odvela u svoju kuću. Tu smo bili dan ili dva, ne sećam se tačno. Dala nam je odeću da se presvučemo, da se okupamo, da se odmorimo. I tako je tekao tok mog oslobođanja... mog i Ivanovog oslobođanja iz tog logora.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Gospodine Bakrač, kakva je bila vaša reakcija kada ste shvatili da ste slobodni?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ja sam samo plakao. Nisam se mogao zaustaviti, niti me ko mogao zaustaviti. I narednih mesec dana, mesec i po sam, kad god bih sreo nekog poznatog, ja nisam mogao razgovarati od plača i od jecanja. Samim tim sam se i obratio psihijatru u bolnici koja je bila zadužena za izbeglice i odlazio svaki dan tamo jedno dve nedelje, tri. I dan-danas neki put kada sa nekim pričam telefonom, ne mogu da pričam pa... jednostavno zajecam, ko mi je drag.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Zbog čega mislite da su kidnapovali vas i vašeg sina?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa ja mislim, mislim nije to mislim, nego je... nismo imali... nismo bili albanske nacionalnosti. Ni meni, ni sinu, ni u jednom dokumentu ne piše da smo Srbi. Piše meni da sam rođen u Brežicama, Ivanu piše da je rođen u Zagrebu, što je istina. Ali nije ime i prezime.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: A zbog čega mislite da su vas oslobodili?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa mislim... Mislim ipak da smo greškom izvađeni iz autobusa, kad sagledam sve činjenice. A i moja supruga je veliku stvar uradila. Posle našeg izvođenja iz autobusa, ona je zaustavila autobus na prvom punktu i svima ispričala šta se desilo. Nije spavala, nije jela, išla je od kuće do kuće, takoreći, od... bila je i na televiziji i na *Glasi Amerike*, na *CNN*-u. Gde sve nije išla i svima je rekla šta se desilo, ne samo za mene, nego i za ovu dvojicu, da smo oteti. U jednom trenutku dok smo bili u sobi na spratu nam je došao čovek i rekao: "Bila je tvoja žena jučer na televiziji." Tu je moj Ivan rekao: "Kuku tata." "Ne bojte se, dobro je pričala." Ja ne znam šta je ona pričala. To je bio *Glas Amerike* koji su... satelitski program *Glasi Amerike*. I uglavnom, kad sada sve saberem, mislim da sam bio greškom izvađen.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Hvala vam.

TUŽILAC BLACK: Časni Sude, nemam za sada više pitanja. Možete da preuzmete svedoka za unakrsno ispitivanje.

SUDIJA PARKER: Sada ćemo imati pauzu. I postoji razlog zašto Pretresno veće želi da ima dužu pauzu nego obično. Nastavljamo sa radom u 16.10 časova.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Gospodine Topolski?

ADVOKAT TOPOLSKI: Časni Sude, moji prijatelji su zatražili da ja budem prvi...

ADVOKAT GUY-SMITH: Ne.

ADVOKAT TOPOLSKI: Ja sam zamolio da budem prvi.

ADVOKAT GUY-SMITH: Da.

ADVOKAT TOPOLSKI: Upravo tako. Ili jedan ili drugi.

SUDIJA PARKER: I vi ste zadovoljni, gospodine Guy-Smith, jer ako niste...

ADVOKAT GUY-SMITH: Zadovoljan sam. Samo smatram da je veoma važno da u zapisniku stoji tačno kako je rečeno.

SUDIJA PARKER: Možete s pravom krenuti prvi, gospodine Topolski.

ADVOKAT TOPOLSKI: Zahvaljujem.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT TOPOLSKI

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Gospodine Bakrač, ja zastupam čoveka koji se zove Isak Musliu. Imam samo nekoliko pitanja za vas. Vi ste dali izjavu Fondu za humanitarno pravo 2. avgusta 1998. godine. Da li se sećate da ste to uradili?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da, sjećam se.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: I kao što je gospodin Black utvrdio juče sa vama, dali ste izjavu ovom Sudu u januaru 2003. godine?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da. Tako je.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Želim da vas pitam o razgovoru koji je bio ranije od bilo kog od ovih datuma, gospodine Bakrač. A to je razgovor koji ste opisali juče kao razgovor koji ste imali sa srpskim vlastima. Da li se sećate da ste nam nešto malo o tome rekli juče?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da, sjećam se.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Datum kada se gospodine vodio ovaj razgovor mogao bi biti 7. juli 1998. godine. Ja ne pretpostavljam da vi ovog trenutka imate jasno sve te datume u svom sećanju, ali da li možete da nam pomognete? Da li bi to mogao da bude tačan datum za ovaj prvi razgovor sa srpskim vlastima?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne sećam se datuma. Ali bilo je to posle mog oslobođenja.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: U redu. Mislim da stvar možemo ovako zajedno da rešimo. Vas su izveli iz autobusa poslednjih dana juna meseca. Je li tako?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da. 29. juna.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Hvala. Po vašoj proceni, u izjavi koju ste dali istražiocima Međunarodnog krivičnog suda, rekli ste da ste u logoru, kako ste ga vi opisali, proveli nekih sedam ili osam dana. Da li se sećate da ste nam to rekli?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da. Do deset dana. Ne više od deset dana.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: I ako ste sa srpskim vlastima razgovarali dan nakon što ste pušteni, to prema kalendaru znači, je li tako, 6. ili 7. juli? Da li se slažete?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne znam datum. Izvinjavam se.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Pa, vrlo je lepo od vas što ste se izvinili. Niste morali, jer ja imam prednost pred vama. Ja imam belešku sa sastanka, zvaničnu belešku sastanka koja nam je obelodanjena od strane Tužilaštva. Potpisana je od nekog ko se zove vodnik Stanković. Da li se sećate imena bilo koje osobe koju ste videli u Prištini/Prishtinë dan posle vašeg oslobađanja?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne, ne sećam se, jer u Prištini/Prishtinë nikog ne poznajem, osim gospođe Ružice Simić.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da li je bila vaša ideja ili je nečija sugestija da odete u kancelariju Službe Državne bezbednosti u Prištini/Prishtinë dan nakon vašeg oslobađanja?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne. Bilo je to... zvali su nas i vojska i Državna bezbednost. Trebala je vojska doći po nas, ali... mi nismo znali ko su koji i odveli su nas u Državnu bezbednost. To su policijske snage.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: U redu. A da li je koordinator tog centra bio čovek po imenu David Gajić?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne znam ja imena.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da li ste primili zahtev koji vam je neko lično uručio ili ste primili nešto napismeno gde je zatraženo da se pojavite u stanici Državne bezbednosti u Prištini/Prishtinë?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ako me sećanje ne vara, nisam ništa dobio napismeno. Čini mi se da je to samo bio telefonski razgovor u kući gospođe Simić ili u Crvenom krstu. Ne sećam se.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: U redu. A kada ste otišli u prostorije Centra Državne bezbednosti, ko je bio sa vama, ako je uopšte neko bio?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Bio je moj sin Ivan.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da li je on bio tamo tokom čitavog razgovora koji ste vi vodili sa srpskom policijom?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Molim vas, pokušajte da ne ponavljate moje pitanje, ali da li sam ja dobro shvatio da ste vi pre par trenutaka rekli da ne možete da se

setite imena nijednog službenika sa srpske strane koji su tamo bili? Da li je to ono što ste vi rekli?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da. To je to.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Ja ću vam sada reći dva imena, pa vas molim da pokušate da se setite jednog od tih imena. I možete, gospodine, da vidite da imam pred sobom srpski dokument.

TUŽILAC BLACK: Da li bi bilo moguće da dobijemo ERN oznaku dokumenta kao referencu?

ADVOKAT TOPOLSKI: Svakako. Ja imam broj EDT, gospodine Black, ako bi to pomoglo, koji je od broja 0188-5938 do broja 0188-5939.

TUŽILAC BLACK: Puno vam hvala, gospodine Topolski.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Gospodine Bakrač, to je broj jednog dokumenta koji se nalazi na vrhu tog dokumenta, koji se zove *krivična prijava*. Ta krivična prijava odnosi se delimično na vaše odvođenje iz autobusa. To je ono što ja imam pred sobom. Da li me razumete?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Tu prijavu su potpisali Dragan Jašović i Momčilo Šparavalo. Da li vam bilo koje od ta dva imena nešto znače?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Već sam pomenuo da se ime vodnika Stankovića pominje na dnu dokumenta od 7. jula. A zatim postoji još samo jedno ime na dokumentu koji nosi oznaku, referenca za gospodina Blacka, 0188-5957, major Petar, P-e-t-a-r. Da li vam to ime nešto znači?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne, ništa.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: U redu. Da li možete sada da se setite, gospodine, koliko je srpskih policajaca bilo prisutno kada ste vi i Ivan, vaš sin, razgovarali sa njima u Prištini/Prishtinë?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Bila su dvojica.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da li je izgledalo da su oni istog ranga ili je izgledalo da je jedan bio višeg ranga od drugog?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne bih znao odgovor.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da li je jedan od njih ili su obojica bili u uniformi?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Koliko se sećam, nisu.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Samo advokat može da postavi pitanje koje zvuči tako apsurdno a koje ću ja sada da postavim: da li se sećate da li je bilo ko od njih dvojice nešto beležio? Da li možete da se setite?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da, jeste. Olovkom na papiru, u blokčiću.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da li je od vas zatraženo da pročitate ili potpišete te beleške na kraju tog razgovora?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne, nisam pročitao to, a da li sam potpisao, ne sećam se.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: U vreme kada ste razgovarali sa njima, da li su vam oni stavili do znanja da znaju da je Genov izveden iz istog autobusa kao i vi? Da li je izgledalo da oni znaju to?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne bih znao.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: A da li su znali ili se činilo da znaju da je vaša supruga razgovarala sa *Glasmom Amerike* i *CNN*-om, i da je vaše izvođenje iz autobusa već bilo u poznato javnosti? Da li je izgledalo da oni to znaju?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Javnosti je bilo poznato. Ja i dan-danas imam isečke iz novina.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Siguran sam da je moja greška gospodine Bakrač, i ja vam se izvinjavam. To baš i nije odgovor na pitanje koje sam vam postavio. Pitanje je bilo: da li su ovi srpski oficiri koji su vas ispitivali, šta god da su bili, ko god da su bili, da li je izgledalo da oni znaju da je vaša supruga bila na televiziji i govorila o vašem odvođenju?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne, meni se čini da nisu.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: U redu. U dogledno vreme, kao što znamo, u avgustu 1998. godine, odnosno mesec dana nakon ovog sastanka, a onda i nekoliko godina kasnije, samom Međunarodnom krivičnom sudu 2003. godine, dali ste, zar ne, detaljni opis svog boravka na ovom mestu u Lapušniku/Llapushnik? Nama je predloženo mnogo primera tih detaljnih opisa koje ste vi dali - šta se vama dogodilo. Da li se slažete sa tim? Da li ste bili u mogućnosti da blagovremeno date detaljan opis onoga što vam se dogodilo?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Hoćete li mi ponoviti prvi deo. Nisam razumeo.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da. To je bilo loše pitanje. Bilo je suviše dugačko. U dogledno vreme vi ste bili u mogućnosti da date mnogo detaljnih informacija o tome šta se vama dogodilo. To je tačno, zar ne?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: U to vreme da.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da li ste vi ovoj dvojici oficira dali dosta detaljnih informacija na svom sastanku sa njima, koji je bio verovatno 7. jula 1998. godine? Da li se sećate?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da. Ja sam pričao šta nam se desilo.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da li su na tom sastanku korišćene neke mape ili planovi gospodine Bakrač? Da li su napravili neke mape ili planove da ih vi pogledate ili bilo šta slično?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne, nije bilo.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da li je od vas zatraženo da nacrtate neku kartu, neki plan ili skicu mesta gde ste bili odvedeni?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ja to nisam znao - gde sam bio odveden.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da li se po bilo čemu što je neki od ovih oficira rekao, činilo da oni znaju da postoji to mesto u Lapušniku/Llapushnik gde su ljudi zatočeni? Da li je izgledalo da oni znaju o tome, gospodine Bakrač?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ja niti sam znao za to mesto... Ja sam znao tek posle oslobođenja samo za Crnoljevo/Carralevë. Za to mesto nisam znao kako se zove.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Ponovo, gospodine, ako je moja greška ja se izvinjavam. Nisam vas pitao šta ste vi znali. Pitao sam vas da li je iz njihovih pitanja – te dvojice srpskih oficira s kojima ste razgovarali 7. jula – iz onoga što su vam oni govorili, da li je izgledalo da znaju bilo šta o mestu u kom ste vi bili?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da li su vam oni pomenuli imena nekih vojnika OVK koji su bili u području u kom ste možda vi bili? Da li su vam predočili neka imena?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne, nisu.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Koliko je otprilike taj sastanak sa njima u Resoru Službe državne bezbednosti u Prištini/Prishtinë trajao?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ako me sećanje ne vara, možda sat, sat i po najviše.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: A da li su dobro postupali s vama za vreme tog razgovora?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Samo su nas ispitivali, pitali. Mi smo odgovarali.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da li su sa vama dobro postupali ili su vam možda nešto pretili ili nešto slično?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne, nisu mi pretili.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Osim tog sastanka tog dana, koji je trajao otprilike jedan sat, da li ste imali još neke razgovore ili sastanke sa srpskim policajcima ili vojskom ili bilo kim iz aparata Državne bezbednosti, naravno, koliko možete da se setite?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Nismo imali.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: U redu. Želim da vas pitam samo o dve stvari o tome šta se događalo u onih sedam ili osam dana, koliko ste bili zatočeni. Kao prvo, gospodine Bakrač, da li možete da nam date otprilike procenu koliko je bilo vojnika ili stražara, kako god želite da ih nazovete, na tom mestu dok ste vi tamo bili zatvoreni? Da li možete da nam date bilo kakvu predstavu o tome koliko ih je bilo?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ako sve smatrate vojnicima, siguran sam da ih je bilo sedam... šest, sedam, koje ja znam. S kojima sam se sretao. A one koje nisam viđao, to ne mogu da kažem.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Naravno da ne možete, gospodine. Jedan od razloga zašto vas to pitam je zato što ćemo ovde čuti i svedočenje vašeg sina, a u njegovoj izjavi ovom Međunarodnom krivičnom sudu njegova procena je...

TUŽILAC BLACK: Časni sude, ako ćemo ga saslušati – i izvinjavam se što ustajem – ali nisam siguran da je primereno slediti taj put?

SUDIJA PARKER: Ovo je unakrsno ispitivanje, gospodine Black. To može da mu se predoči, ako je neko drugi nešto drugo rekao.

TUŽILAC BLACK: U redu. Hvala vam. Izvinjavam se što sam ustao.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Vaš sin donosi procenu u svojoj izjavi da je bilo bar 50 vojnika na tom mestu. Naravno, vi možete da govorite samo na osnovu svog iskustva, gospodine Bakrač. Ali šta kažete o proceni od oko 50 vojnika?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Mislim da je bilo malo preterano, jer on je verovatno brojao sve te vojnike. Ja kažem samo za one koje sam poznavao. Za one koje nisam poznavao, ne mogu reći. Ni one koje nisam video. Znam za ovih šest, sedam ljudi koji su tu se stalno vrteli. A one prolazne nisam ni brojao, niti me zanimalo.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da li je jedna od teškoća, gospodine Bakrač, mogla da bude što su neki od vojnika, ako su i bili vojnici, bili maskirani? Da li su neki nosili maske?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da, nosili su.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Sada ću da vam pokažem gospodine jednu fotografiju i molim vas da budete što jasniji. Ja ne tvrdim da je na toj fotografiji bilo ko ko je možda bio na tom mestu. Nije to razlog zašto vam pokazujem ovu fotografiju.

ADVOKAT TOPOLSKI: Časni Sude, ovo je ista fotografija koju sam pokazao i prethodnom svedoku. Dolazi iz dokaznog predmeta Tužilaštva broj P18 i nadam se da može da se stavi na sistem *Sanction* da bismo je svi videli.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Gospodine Bakrač, ovo je grupa muškaraca i žena. Želim da vam postavim dva pitanja u vezi sa ovom fotografijom. Prvo pitanje glasi: gledajući ove uniforme, da li ste videli bilo koga ko je nosio uniforme slične ovim crnim

uniformama koje vidimo na tim ljudima sa fotografije, dok ste bili na mestu na kom ste bili zatočeni?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da, jesam - jedne noći kada su došli u sobu gledati televiziju njih nekolicina, koje sam prvi put video.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Gospodin koji sedi s rukom na bradi, pored ove žene, on ima drugačiju uniformu i ja ću je opisati kao kamuflažnu uniformu. Da li ste takvu maskirnu uniformu videli dok ste bili tamo?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da, video sam i maskirne uniforme.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Na ruci žene koja se nalazi sasvim desno na fotografiji nalazi se jedna traka. Ne vidimo je celu, ali mislim da s pravom mogu da kažem da se na toj traci nalaze slova "PU" [Policia Ushtarake – Vojna policija]. Da li ste ikada gospodine Bakrač videli da neko nosi takvu traku, pre ove fotografije?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Nisam.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Ovo je bilo generalno pitanje. A sada konkretno pitanje. Da li ste na tom mestu na kom ste bili zatočeni sedam dana videli da iko nosi traku na ruci na kojoj su slova "PU"?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne, nisam.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da bismo upotpunili vaše odgovore, Pretresno veće će razumeti zašto ja to pitam, da li ste ikada videli ikoga ko je na kapi imao značku na kojoj su pisala slova "PU" dok ste bili zatvoreni na tom mestu sedam ili osam dana?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne, nisam. Ali ja te ljude nikad nisam gledao direktno, jer me je bilo strah.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Naravno, mi sasvim razumemo taj odgovor, gospodine Bakrač. Ali moram da primetim, gospodine, i to će biti moje poslednje pitanje vezano za ovu fotografiju, da je dosta teško gledati u neku osobu i ne primetiti da ona nosi masku. Barem ne ovakvu masku. Ako pogledate ovu fotografiju, ako je pogledate pažljivo, gospodine, videćete pet osoba, tri stoje a dve sede, koje imaju maske. Kao prvo, da li se slažete sa mnom da je na fotografiji pet osoba?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Vidim trojicu i jednog dole.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da. Do gospođe koja se smeje...

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne pet.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Pa možda je u pitanju kvalitet vašeg monitora... možda to nije mnogo važno. Usredsredite se, molim vas, na ovu trojicu ljudi koji stoje, u redu? Te maske koje oni nose... da li se, kao prvo, slažete sa mnom da dve od njih izgledaju slično kao ostali i malo drugačije od ove u sredini? Da li se slažete s ovim, pre svega?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: U redu. Dakle, gledajući ljude koji stoje, kao prvo, da li ste ikada videli bilo koga na mestu gde ste bili zatočeni da nosi masku poput ove?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Jesam. Jedne noći kada su došli po Genova u podrum.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: A u nekoj drugoj prilici, osim ove?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne, nisam imao prilike da vidim.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: U redu. Pogledajte sada osobu u sredini između ove dve maskirane osobe, sa malo drugačijom maskom od ostalih i ta maska, složićete se, gospodine Bakrač, otkriva veći deo očiju nego ove druge – da li ste ikada videli da neko nosi ovakvu masku na mestu gde ste bili zatočeni?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Hvala. To je sve što želim da vas pitam u vezi sa ovom fotografijom. Gospodine Bakrač, da li se sećate sastanka sa gospodinom Vasilom Dimitrovim posle vašeg puštanja?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne znam. Sada mi to ime ništa ne znači.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Dozvolite da vam pomognem. Pretpostavljam da ćemo čuti u kancelariji Jugoslovenskog Crvenog krsta u Prištini/Prishtinë od Vasila Dimitrova da se sreo sa vama i Ivanom.

TUŽILAC BLACK: Časni Sude, izvinjavam se što ponovo ustajem. Ako ponovo bude hteo da postavlja pitanja svedoku o svedočenju nekog drugog svedoka ili izjavi nekog drugog svedoka, mislim da to nije prikladno.

SUDIJA PARKER: Na osnovu čega vi to tvrdite?

TUŽILAC BLACK: On može da ga suoči sa ovim činjenicama ali ne treba da pominje imena tih konkretnih svedoka. Eto na osnovu toga.

SUDIJA PARKER: Šta vi kažete na to, gospodine Topolski?

ADVOKAT TOPOLSKI: Samo pokušavam da olakšam svedoku gospodina Blacka. Mislim da nema ničeg neumesnog u ovome što sam hteo da pitam o sastanku koji je on imao sa čovekom koji će doći ovde da svedoči, na sličan način kao i njegov sin o broju vojnika. Ja samo jednostavno želim da ga pitam, da mu pomognem da se seti sastanka sa tim čovekom. To je sve.

TUŽILAC BLACK: Časni Sude, naravno da sam ja za sve ono što može da pomogne svedoku. Naravno, on može da pomene ime ali ne treba da ističe to da će ta osoba biti svedok. Inače, ako ćete da govorite o stvarima koje će se pojaviti kasnije tokom svedočenja možete da navedete te činjenice, ali ne morate da precizirate koji svedok vam

ih je dao ili da li će to biti svedočenje za ovaj slučaj. To je ono što je moj prigovor, Časni sude.

SUDIJA PARKER: Ne vidim da je problem u tome što je ta informacija data i nisam svestan da postoji takva praksa, a sigurno nema pravila koje bi govorilo suprotno. Činjenica da će on biti svedok možda ovo pitanje čini suvišnim, ali s druge strane...

ADVOKAT TOPOLSKI: Verovatno i jeste, zapravo.

SUDIJA PARKER: Hvala.

ADVOKAT TOPOLSKI: To što je rekao u svojoj izjavi, neće joj dati veću jačinu ili težinu. To je samo da pomogne svedoku, da objasni ko je ta osoba. To je sve.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Gospodine Bakrač, oprostite. Malo smo govorili preko vas, kako se to kaže. Izvinjavam se. Da li se sada sećate njega, tog čoveka koga ste sreli u Prištini/Prishtinë, u kancelariji Jugoslovenskog Crvenog krsta? Njegovo prezime je Dimitrov. Da li ga se sećate?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Mogu li nešto da objasnim?

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da, naravno.

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ja sam sa dosta tih ljudi se sretao tamo taj jedan dan u Crvenom krstu, ali ne bih rekao... niti znam imena, ni o čemu sam pričao, niti s kim sam pričao. Stvarno se ne sećam. Znam da jesam.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Pa ako mogu tako da kažem, gospodine, to je sasvim korektan odgovor. Želim ovo da vas pitam: izgleda da ste tokom tih prvih dana po vašem puštanju, kao što ste sami rekli, razgovarali sa više ljudi i na više različitih mesta. Samo bih hteo da vidim da li mogu da steknem sliku o tome kojim redosledom su se odvijali ti razgovori. Molim vas da uzmete kao istinito ovo što vam kažem. Vi jeste imali razgovor sa tim čovekom, Dimitrovim, na tom mestu u Prištini/Prishtinë. On je iz Crvenog krsta. Da li vi mislite da li je to bilo pre ili posle razgovora u Državnoj bezbednosti ili je bilo istog dana? Ili ne možete da kažete?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Čini mi se da sam prvo išao u policiju tog dana a onda u Crveni krst.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: U redu. To je od pomoći. Hvala. Neću sada da vam postavljam pitanja o detaljima sastanka sa gospodinom Dimitrovom, čijeg imena čak ne možete ni da se setite, ali da li se sećate da ste Crvenom krstu naveli brojne detalje o onome što se događalo vama i vašem sinu Ivanu? Da li se bar toga sećate?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da. Razgovarali smo o tome.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da li je ova osoba u Crvenom krstu s kojom ste razgovarali izgledala kao da zna bilo šta o mestu o kom ste im vi govorili? Da li vam je dala bilo kakvu naznaku da je čula o tome ranije?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne sećam se, ali ne mislim da sam dobio neke naznake.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Dok ste tamo sedeli sa njim i dok ste sedeli tamo sa policijom, gospodine Bakrač, vaše čvrsto uverenje je bilo da je Stamen Genov mrtav, zar ne?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da, ja sam to mislio.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Nakon tog sastanka sa Crvenim krstom, da li ste se ikada više ponovo sreli s njima? Da li ste ikada ponovo sreli tog istog čoveka ili ponovo razgovarali s njim posle tog sastanka u narednim nedeljama i mesecima?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne sećam se da sam razgovarao.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da li vam je iko ikada rekao da su postojale određene naznake da Genov možda nije mrtav, da je možda živ? Da li ste to ikada ranije od bilo koga čuli, gospodine Bakrač?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Nisam.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Hoćete li da kažete, gospodine, da je prvi put da to čujete sada kada sam vam ja rekao?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Čini mi se da.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: To je sve što sam imao da vas pitam. Hvala vam na strpljenju.

SUDIJA PARKER: Gospodine Khan, izvolite?

ADVOKAT KHAN: Časni Sude, ja nemam pitanja. Zahvalan sam što je svedok došao pred Sud.

SUDIJA PARKER: Hvala. Gospodine Guy-Smith, izvolite.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ja imam, ali nekoliko. Ali pre nego što započenem sa ispitivanjem svedoka, pitam se da li bih mogao da uradim dve stvari uz dozvolu Suda i uz pristanak kancelarije Tužilaštva. Juče se dogodila jedna stvar vezana za svedoka L-04 i ja sam sudijama predao jednu činjenicu o kojoj je postignut sporazum, koju bih želeo da pročitam za zapisnik i nadao sam se da bih to mogao da učinim pre nego što počnem sa ispitivanjem gospodina Bakrača. A druga stvar koju želim da pokrenem jeste unošenje još jedne konkretne činjenice u zapisnik koja je direktno vezana za gospodina Bakrača. I kao rezultat te činjenice o kojoj je postignut sporazum, može uveliko da se skрати njegovo svedočenje. Dakle, uz dozvolu Suda ja bih želeo da to uradim sada.

SUDIJA PARKER: Da li ima nekih poteškoća?

TUŽILAC BLACK: Nema. Gospodin Guy-Smith je to prethodno pokrenuo sa nama i to je u redu.

SUDIJA PARKER: Molim vas, uradite to, gospodine Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH: "Što se tiče svedoka od juče, tužilac se slaže i priznaje da je svedoku L-04 pokazan niz od šest fotografija od strane istražioca iz Centralne jedinice za kriminalističke istrage pri UNMIK-u u određenom trenutku između januara i marta meseca 2002. godine. U nizu od šest različitih fotografija nalazila se jedna fotografija Haradina Balae koji je optužen u ovom predmetu. Svedok L-04 nije bio u stanju da prepozna nijednu osobu u nizu od šest fotografija." To je prva od činjenica o kojoj je postignut sporazum.

SUDIJA PARKER: Hvala. I samo bih hteo da razjasnim, gospodine Bakrač, da to nema nikakve veze s vašim svedočenjem. To je nešto sasvim drugo, u slučaju da ste zbunjeni u vezi s ovim što se sada događa.

ADVOKAT GUY-SMITH: A sada ću da pročitam za zapisnik činjenicu o kojoj je postignut sporazum, koja se odnosi na gospodina Bakrača u određenoj meri i glasi: "8. i 9. januara 2002. godine, gospodinu Bakraču je pokazana postavka fotografija, a to je postavka fotografija A1, i njegovi komentari su bili kako sledi: 'Broj 2 izgleda poznato ali ne znam odakle i ne mogu da ga povežem sa ovim predmetom. Što se tiče postavke fotografija A2, niko mi ne izgleda poznato. Što se tiče postavke fotografija A3, niko mi ne izgleda poznato.'" Ja sam ranije prezentirao Sudu brojeve dokaznih predmeta koji su uključivali i postavke fotografija A4 i A5. Međutim, za konkretne potrebe ispitivanja gospodina Bakrača, nakon što sam postigao sporazum sa kancelarijom Tužilaštva, verujem da ne treba da idemo dalje.

SUDIJA PARKER: Hvala.

ADVOKAT GUY-SMITH: Pretpostavljam da svi imate primerke ovog konkretnog...

SUDIJA PARKER: Imam prvi od ovih.

ADVOKAT GUY-SMITH: A1 i A2?

SUDIJA PARKER: Nemam belešku o drugom.

(Pretrlesno veće i Sekretarijat se savetuju)

ADVOKAT GUY-SMITH: Imate fotografije? Odlično. To je sporazum koji je postignut nekoliko trenutaka pre nego što su časne sudije ušle u sudnicu.

SUDIJA PARKER: Sada to shvatam. Hvala vam na tome.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT GUY-SMITH

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Dobar dan, gospodine Bakrač. Ja sam Gregor Guy-Smith i zastupam gospodina Haradina Balau. Želim da vam oduzmem malo vremena i da vam postavim nekoliko pitanja. Da li je to u redu, gospodine?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da, u redu je. Izvolite.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: U slučaju da vam postavim pitanje koje vi ne razumete ili iz nekog drugog razloga ne shvatate, molim vas, recite mi to i ja ću ga postaviti drugačije.

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: U redu.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Koliko razumem vaše svedočenje, gospodine, vi ste se na tom mestu nalazili nekoliko dana. Da li je to tačno?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: I naveli ste da ste u jednom trenutku videli jednog čoveka za koga ste saznali da se zove Shala i koji je nosio crnu kapu, čini mi se. Da li je to tačno?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li se sećate fotografije koju vam je moj kolega, gospodin Topolski, pokazao pre nekoliko trenutaka, na kojoj se vide osobe koje nose crne kape?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li je to kapa koju ste imali na umu kada ste videli osobu po imenu Shala da nosi crnu kapu?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne bih mogao tvrditi. Ne sećam se da li je bila takva ista, ali čini mi se da je imala oznaku.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Kada kažete da je imala oznaku, da li slučajno možete na bilo koji način da nam opišete kakva je bila ta oznaka?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: To je ta oznaka Oslobođilačke vojske Kosova.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Dok sedite danas ovde, da li možete da nam kažete kakva je to bila oznaka? Da li su to bila slova? Brojevi?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Znam da je bila crveno-crna, a koja su slova, ja stvarno ne znam. Nisam zagledavao.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: U redu. Takođe ste nam rekli kada ste se čini mi se nalazili u podrumu da ste imali priliku da razgovarate bar sa nekim od tih ljudi koji su bili u podrumu. Da li je to tačno?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Tačno je.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: I saznali ste da su neki od njih bili Srbi. To je istina, zar ne?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne razumem u potpunosti pitanje. Da, to su bili Srbi.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A isto tako ste saznali da su neki, a bilo ih je trojica u sobi, bili Albanci. Da li je tako?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Oni su najveći deo vremena provodili spavajući?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Uglavnom.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Vi niste sa njima razgovarali?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Nisam.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Nijedan od ljudi u toj prostoriji nije bio pretučen. Da li je to tačno?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Osim Genova i Čuka pre toga. A iz te prostorije samo Genov.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A ovo je informacija da niko od ljudi u toj prostoriji nije bio pretučen, osim onih koje ste upravo pomenuli, gospodine, to je informacija koju ste dobili od ljudi s kojima ste razgovarali u toj prostoriji. Da li je to tačno?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Hoćete li ponoviti, molim vas, pitanje?

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Apsolutno. Vi ste saznali da muškarci koji su bili u toj prostoriji – i ja isključujem dvojicu, kao što ste vi rekli, dva gospodina – nisu bili pretučeni. Da li je to tačno?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Niko nije bio pretučen.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Saznali ste od ljudi u toj prostoriji koliko su dugo tamo boravili. Da li je to tačno?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da. Tako je.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: I Srbi i Albanci su tamo bili prilično dugo vreme. To su vam oni rekli?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da. Ovi Srbi su bili, čini mi se, oko sedam dana, a ovi Albanci malo duže. Znao sam tu činjenicu ali se sada ne mogu setiti.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Pre nego što ste došli ovamo da svedočite, razgovarali ste sa svojim sinom o svojim iskustvima, zar ne?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Nikada nismo razgovarali.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Razlog što vam postavljam ovo pitanje je sledeći; u svom današnjem svedočenju vi ste koristili neke vrlo konkretne reči vazano za pitanje koja vam je postavio gospodin Black. A pitanje se nalazi na stranici broj 23, i

mislim u redu broj 19, u 15:17:42 časova, i glasilo je: "Da li se to konačno dogodilo?" A vi ste nekih šest sekundi kasnije odgovorili: "Da, jeste. To je bilo rano uveče. Sedeli smo u sobi. Čula su se dva pucnja. Ivan i ja se toga sećamo." Kada sam čuo da kažete "Ivan i ja se toga sećamo", onda sam počeo da razmišljam da kada ste počeli ovde da svedočite o ovom događaju, da ste imali na umu razgovor koji ste vodili sa svojim sinom. Dakle, ranije sam vam postavio pitanje a ponovo ću vam ga postaviti: pre nego što ste ovamo došli danas, da li ste imali priliku da razgovarate i da li ste razgovarali sa svojim sinom Ivanom o vašim iskustvima?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne, nismo razgovarali. A to što sam rekao da smo Ivan i ja čuli, to se sećam da sam rekao da smo čuli to, da smo bili obadva prisutni. Da li se on sada toga seća, ja... ja vam kažem, ja od oslobođenja do dan-danas s mojim sinom... ni niko, niti je smio, niti je razgovarao o tom događaju s njim. Ni juče kada sam došao iz sudnice, ni danas, ni riječi nismo razgovarali. Samo me je pitao: "Jesi li gotov?" Rekoh: "Nisam još." To je bio moj razgovor sa sinom u vezi ovog Suda.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Vi ste svesni, naravno, da je vaš sin razgovarao sa istražiocima o ovoj stvari. Da li je to tačno?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Jesam.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Takođe vam je poznato da je vaš sin upozorio istražioce o informacijama koje je on pronašao vezano za ovo pitanje. Zar ne?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne razumem. Šta je Ivan pronašao?

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da je Ivan bio uključen u traženje *web* stranica koje se odnose na ovo pitanje?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne znam. Nisam upoznat.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: U redu. Ovaj čovek, Shala, je čovek, ako sam dobro shvatio vaše svedočenje, koga ste vidali vrlo često. Da li je to tačno?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: To je čovek s kojim ste razgovarali više nego jedanput. Da li je to tačno?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: To je čovek koji vam je donosio hranu. Da li je to tačno?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: To je čovek koji vam je donosio cigarete, zato što ste pušili. Da li je to tačno?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: To je čovek koga ste vi direktno gledali dok ste razgovarali. Da li je to tačno?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da, jesam.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Kada ste razgovarali sa njim, bili ste sigurno bliže njemu nego što ste sada bliže meni. Da li je to tačno?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Tačno je.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Gospodine Bakrač, hvala vam na vremenu i na iskrenosti.

ADVOKAT GUY-SMITH: Nemam više pitanja.

SUDIJA PARKER: Hvala. Gospodine Black, izvolite.

TUŽILAC BLACK: Hvala. Časni Sude. Imam samo jedno ili dva pitanja.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC BLACK

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Mislim da ste rekli ranije, gospodine Bakrač, jednom od zastupnika Odbrane, da niste gledali u te ljude zato što ste se plašili. A mislim da ste pri tome mislili na vojnike na tom imanju. Da li je to tačno?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da. Tako je.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Želeo bih da bude jasno, kada ste razgovarali sa Shalom, da li ste gledali direktno u njega?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ja uvek gledam s kim razgovaram, tako da sam i njega gledao.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: A šta je sa onim čovekom koji je došao u podrum da razgovara sa Ivanom? Onaj koji je izgledao kao neki nadređeni. Da li ste i u njega direktno gledali kada ste razgovarali s njim?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: I s njim sam razgovarao, normalno, na isti način.

TUŽILAC BLACK – PITANJE: Hvala vam.

TUŽILAC BLACK: Časni Sude, nemam više pitanja.

SUDIJA PARKER: Gospodine Bakrač, mogu da vam kažem da je ovo kraj vašeg ispitivanja i vašeg svedočenja. Pretresno veće želi da vam se zahvali što ste došli u Hag i da vam se zahvali na pomoći koju ste nam pružili. Sada ste slobodni da se vratite u mesto gde živite. Hvala vam.

SVEDOK BAKRAČ: Nema na čemu.

(svedok napušta sudnicu)

ADVOKAT TOPOLSKI: Časni Sude, pitam se da li mogu vrlo kratko da spomenem jednu stvar pre nego što nam se sledeći svedok pridruži?

SUDIJA PARKER: Da.

ADVOKAT TOPOLSKI: Ja sam ovo pokrenuo sa gospodinom Blackom na našem sastanku prošle noći i nadao sam se da bi on mogao s tim da se pozabavi danas. Možda je on to naprosto prevideo ili je to namerno učinio. Ne znam. Časni Sude, ne znam da li imate jučerašnji transkript pred sobom? To je stranica broj 71 neispravljene verzije koju ja sada imam pred sobom. Ovo pokrećem, nadajući se da se može razrešiti bez potrebe da se ponovo pozove svedok koji je upravo otišao. Mada mi je poznato da verovatno neće otići pre svog sina. Časni Sude, na stranici broj 71, u drugom redu gospodin Black tokom glavnog ispitivanja kaže sledeće: "Na početku vašeg svedočenja pitao sam o izjavama koje ste ranije dali Međunarodnom krivičnom sudu i drugoj organizaciji, Fondu za humanitarno pravo. Da li se sećate tih mojih pitanja?" Odgovor: "Da." Pitanje: "Da li se sećate da li ste u ovim izjavama takođe opisali tu osobu za koju ste nam sada rekli da je tukla Genova?" Odgovor: "Mislim da jesam." Pitanje: "Da li mislite da ste ga opisali na način kao što ste ga uglavnom ovde sada opisali?" Odgovor: "Da." Ja, naravno, imam prednost u odnosu na Sud jer mislim da Sud nema ovu izjavu koja je data Fondu za humanitarno pravo. Poenta je da je priroda opisa u izjavi Fondu za humanitarno pravo značajno drugačija i kraća nego opis koji je svedok dao i do koje je došao gospodin Black iz njegove izjave date Međunarodnom krivičnom sudu. Ono što sam se ja nadao da bi moglo biti popravljeno, bio je utisak za koji se moglo misliti da ga je ostavilo pitanje gospodina Blacka i odgovori koje je juče dobio od svedoka. To se nije dogodilo. Ja sam zadovoljan ako stvari ostanu kakve jesu. Svedok je dao svoj dokaz i opis, ali kada pređemo preko transkripta kao što to činimo, možda ne samo sada nego i u buduće, ostaje da se vidi tvrdnja koju uz dužno poštovanje podnosimo - da nisu učinjeni uz konsultovanje materijala. Ja jednostavno dajem tu opservaciju kako bi Pretresno veće bilo svesno toga. Prepuštam Sudu odluku kako će tu stvar da reši od sada pa nadalje.

SUDIJA PARKER: Niste želeli to da pokrenete za vreme unakrsnog ispitivanja?

ADVOKAT TOPOLSKI: Pa, nisam, zato što sam bio zadovoljan odgovorima koje je dao svedok. Možda je trebalo to da uradim. Možda je trebalo da mu postavim kraća pitanja, vezana za prethodnu izjavu. Ako sada Sud misli da je to pravilniji, bolji i korektniji način, onda uz izvinjenje što to nisam uradio bi gospodin Bakrač mogao ponovo da se pozove da to uradim. Inače takav utisak ostaje ostaje da visi. A nadao sam se da će gospodin Black danas jednostavno nešto da kaže ali on je sigurno osećao... mislio da je bolje da ništa ne kaže ili je zaboravio. Ne znam. Ali situacija je takva.

ADVOKAT KHAN: Pa...

SUDIJA PARKER: Gospodine Khan?

ADVOKAT KHAN: Da budem korektan prema mom uvaženom prijatelju, gospodinu Blacku, naravno da se vi sećate da je razlog zašto taj dokument nije pred vama, ne zato

što nije postojao napor na strani mog uvaženog prijatelja koji sedi na suprotnoj strani, već zato što je uložen prigovor od bar dvojice članova koji sede na ovoj strani. Časni Sude, ovaj predmet je dovoljno velik i dovoljno težak, po mom mišljenju, i mislim da je vrlo važno da se držimo neke strukture. Ja bih se zato suprotstavio bilo kakvom trendu da se ponovo pozivaju svedoci, kada je strana imala priliku da postavlja relevantna pitanja. Ovaj svedok je juče svedočio, dobili smo transkripte i *LiveNote* preko noći. Imali smo priliku da prođemo kroz te transkripte preko noći. I naravno, cela svrha unakrsnog ispitivanja jeste da se proverí ono svedočenje koje je dato. Dakle, časni Sude, razlog zašto ulažem prigovor je isti zbog koga sam se usprotivio da se ovaj dokument uvrsti. To je pitanje principa. Jer ako neko počinje da biva popustljiviji u pogledu pravila, ako mogu tako da kažem, onda ćemo kasnije na putu nailaziti na sve moguće teškoće. I ja mislim da bih se usprotivio kada bi gospodin Black tražio da se ponovo pozove jedan od njegovih svedoka, zato da bi popunio ono što je propustio. I smatram da iz principa moram čvrsto da ostanem na ovom stanovištu iako je u pitanju moj uvaženi kolega, i smatram da treba da zauzmem upravo isto stanovište prema mojim uvaženim kolegama sa ove strane sudnice, kakvo bih zauzeo i u slučaju Tužilaštva. I po tom osnovu pitanja principa, moram da se usprotivim.

SUDIJA PARKER: Hvala, gospodine Khan. Gospodine Black?

TUŽILAC BLACK: Hvala, časni Sude. Kao prvo, moje izvinjenje gospodinu Topolskom. Plašim se da nisam sasvim tačno shvatio šta je pokušao da mi kaže prošle noći. Dakle, nije mi bila namera da to ne pokrenem iako mislim da bi to moglo da se ostavi ovako kako jeste. Ako ćete ponovo pozvati gospodina Bakrača, sve što tražim je da se to uradi sada kako se ne bi dogodilo da bude pozivan da se kasnije vraća.

ADVOKAT TOPOLSKI: Povlačim zahtev da se ponovo pozove gospodin Bakrač, iako sam ga podneo. Mislim da ću biti u stanju da se s ovim izađem na kraj kao sa činjenicom o kojoj je postignut sporazum. Uviđam osetljivost u vezi toga. Moram da kažem uzgred da ne mislim ukoliko bih pokazao jedan red izjave humanitarne organizacije svedoku, da bih time predočio čitav dokument ili da bih čak počeo da to činim. U svakom slučaju, cenim osetljivost.

SUDIJA PARKER: Sa tim se nikad ne zna.

ADVOKAT TOPOLSKI: Nikad se ne zna. Godine i iskustvo me uče da nikad ne možemo da budemo sigurni sa tim stvarima. Časni Sude, zato ni ne nameravam da nastavim u tom pravcu. Izvinjavam se što sam Sude oduzeo vreme. Ostajem malo zabrinut, ali sam uveren da ćemo uz dobru volju obe strane, gospodina Blacka i mene moći da usaglasimo naše pozicije bez novog pozivanja svedoka.

SUDIJA PARKER: Hvala vam na tome, gospodine Topolski. Da li mogu da kažem, gospodine Khan, da će Pretresno veće pogledati suštinu svakog zahteva...

ADVOKAT KHAN: Naravno...

SUDIJA PARKER: Postoje određene okolnosti kada je ponovljeno pozivanje svedoka zbog previda prikladno.

ADVOKAT KHAN: Naravno, časni Sude. Ja sam jednostavno gledao pitanje principijelnosti.

SUDIJA PARKER: Prilika je ovog puta ste prošla.

TUŽILAC BLACK: Časni Sude, mogu li da kažem jednu stvar za koju mislim da je sasvim administrativne prirode. Što se tiče ovog dokaznog predmeta koji je označen kao broj 77ID za identifikaciju, on nije bio ponovo predložen za uvrštavanje u spis. Hoću samo da budem siguran bez obzira gde da se u sistemu nalazi, da on treba da bude zapečaćen jer se u njemu nalaze činjenice koje nisu za javnost. Dakle, ja ne znam ako je neki dokazni predmet označen za identifikaciju, da li on ide na internet ili šta se događa sa njim.

SUDIJA PARKER: To nije dokazni predmet. To je dokument koji je identifikovan, i nalazi se u posedu Pretresnog veća. Ako taj dokument postane relevantan, moći ce da bude izveden, a njegova verodostojnost će biti utvrđena time što se nalazi u posedu Pretresnog veća.

TUŽILAC BLACK: Hvala. Shvatam to...

SUDIJA PARKER: To nije dokazni predmet.

TUŽILAC BLACK: Shvatam to i ne osporavam niti uopšte hoću to da dotaknem ni na koji način. Želim prosto da kažem da ako sekretar ovo ima, a možda nema, ako je igde dostupan zapisnik, da onda on ne bude javan, jer u njemu ima referenci koje ne treba da budu javne. To je sve.

SUDIJA PARKER: Ja mislim da je sekretar pročitao reči "pod pečatom".

TUŽILAC BLACK: Za identifikaciju.

SUDIJA PARKER: Sada možete da se odmorite i mirno da spavate. Da li smo spremni za sledećeg svedoka?

TUŽILAC BLACK: Verujem da jesmo, časni Sude. Gospodin Nicholls će ispitivati sledećeg svedoka. Da li možete nakratko da me izvinete? Imam nešto da obavim.

SUDIJA PARKER: Da.

TUŽILAC BLACK: Hvala vam.

TUŽILAC NICHOLLS: Izvinjavam se. Izgubio sam nit. Kada će biti sledeća pauza?

SUDIJA PARKER: (*mikrofon nije uključen*) Odgovor je za četvrt sata ili za 20 minuta.

(*Svedok je pristupio Sudu*)

SUDIJA PARKER: Dobar dan. Gospodin Bakrač, zar ne?

SVEDOK BAKRAČ: Dobar dan.

SUDIJA PARKER: Budite ljubazni i uzmite karticu koja je pred vama i pročitajte naglas svečanu izjavu.

TUŽILAC BLACK: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cijelu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA PARKER: Puno vam hvala, gospodine Bakrač. Molim vas, sedite.

SVEDOK BAKRAČ: Hvala.

SUDIJA PARKER: Sada će vam gospodin Nicholls postavljati pitanja.

Svedok Ivan Bakrač

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NICHOLLS

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Dobar dan, gospodine. Da li me dobro čujete?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Molim vas da imate na umu, kao što sam vam i ranije rekao, da govorimo različite jezike. Sve što kažemo mora da se prevede na nekoliko jezika, tako da je važno, ako možete da govorite malo sporije nego što biste obično govorili i da nastojite da govorite što jasnije. Da li je to u redu?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Jasno je.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Molim vas, recite mi svoje puno ime?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ivan Bakrač.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Rođeni ste 1979. godine. Da li je to tačno?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Recite mi molim vas vaše mesto rođenja?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Zagreb, Hrvatska.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Šta ste po nacionalnosti, gospodine?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Srbin.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Pre nego što nastavimo, želeo bih da malo porazgovaramo o vašem poreklu. Vi ste dali pismenu izjavu istražiocima Međunarodnog krivičnog suda. Da li je to tačno?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A to je bilo u januaru 2003. godine. Da li je to tačno?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Kada ste nedavno stigli u Hag, u ovaj grad, i sastali se sa mnom, prvo ste se sastali sa istražiocem Lehtinenom i gospodinom Andrewom Cayleyem. Da li je to tačno?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A zatim ste se sreli u utorak sa mnom nakratko a zatim takođe i u sredu?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li ste pratili ovo suđenje na televiziji u bilo koje vreme?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A da li ste ga ikada pratili na internetu? Mislim, da li ste gledali postupak suđenja na internetu?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li ste pratili ovo suđenje u medijima, u novinama, časopisima?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Retko kada.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li ste oženjeni?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Nisam.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li imate dece?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Molim vas, recite mi nešto o svojoj porodici? Sa kim živite?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Sa roditeljima i sa starijim bratom.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: U redu. Da li ste trenutno zaposleni? Nije potrebno da nam kažete čime se bavite ili gde radite, ali da li radite u ovom trenutku?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Molim vas, recite Pretresnom veću i zastupnicima Odbrane koji su prisutni, koje je vaše obrazovanje? Ponovo, ne morate da pominjete škole koje ste pohađali, već koliko dugo ste išli u školu, šta ste učili i ako ste dobili neke diplome ili završili neke stepene, recite nam i o tome.

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Posle srednje škole, završio sam koledž, fakultet od četiri godine u biznisu.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li ste ikada bili u vojsci?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Želeo bih sada da se vratimo i da vam postavim neka pitanja kada ste živeli u Zagrebu, u Hrvatskoj.

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: U redu.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Recite mi kada je vaša porodica napustila Hrvatsku, koje godine?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: 1992. godine.

prevodioci: Molim vas, da li može svedok da ponovi prethodni odgovor za prevodioce. Hvala.

SUDIJA PARKER: Molim vas da li možete da ponovite prethodni odgovor? Nije se čuo dobro.

SVEDOK BAKRAČ: 1992. godine.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: I molim vas, recite nam ukratko zašto je vaša porodica napustila Hrvatsku te godine?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Zbog nacionalnosti. Mnoge srpske porodice su napustile Hrvatsku zbog nacionalnosti, srpske nacionalnosti.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A da li je cela porodica krenula odjednom? Da li ste svi zajedno pošli ili ste išli odvojeno?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Išli smo odvojeno. Prvo ja i stariji brat a onda su roditelji došli.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A gde ste otišli iz Zagreba?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: U Beograd.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Koliko dugo je vremena vaša porodica provela u Beogradu?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Godinu dana.

prevodioci: Molim vas, da li svedok može ponovo da ponovi svoj odgovor? Hvala.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Gospodine, mi sve snimamo i vodimo zapisnik. Nekada se desi da nije sve uhvaćeno, pa vas zbog toga molim da sačekate par trenutaka kada ja završim i onda odgovorite. I molim vas da ponovite svoj odgovor ako možete. A pitanje je bilo, ako se dobro sećam: koliko dugo je vremena vaša porodica provela u Beogradu?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Godinu dana.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li možete ukratko da nam opišete kako je izgledala ta godina? Šta je vaš otac radio? Da li možete da nam kažete kako ste živeli te godine? Šta je vaša porodica radila?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Živeli smo kod majčinih roditelja, moje babe i dede. Otac je radio kao konobar a majka je radila kao frizer.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Posle tih godinu dana gde se vaša porodica preselila?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: U Đakovicu/Gjakovë, na Kosovo/Kosovë.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A zbog čega? Zašto se porodica preselila tamo?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Moj otac je dobio hotel... posao u hotelu. I pošto nije bilo lako za život u Beogradu, preselili smo se u Đakovicu/Gjakovë.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Vi ste u to vreme bili tinejdžer. Možete li ukratko da nam opišete kakav je bio vaš život u Đakovici/Gjakovë kada ste se tamo doselili? Da li ste išli u školu? Šta vas je interesovalo u to vreme?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa, posle preseljenja u Đakovicu/Gjakovë bio sam veoma mlad i bila je osnovna i srednja škola... i mnoge stvari kao i za druge tinejdžere: košarka, sport, ribolov.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A da li vas je interesovala politika?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da krenemo sada malo dalje. Prelazimo na 1998. godinu. Da li možete da nam opišete kakva je bila atmosfera... ovo nije dobar način postavljanja pitanja... Možete li da nam opišete kako je izgledao život vaše porodice u to vreme na Kosovu/Kosovë, u Đakovici/Gjakovë?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa veoma je bilo teško, zato što je u to vreme već počela rasprava između Albanaca i Srba koji su živeli na Kosovu/Kosovë i primetili smo da ima... da je veoma teško za život.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A da li možete da nam kažete nešto o vašim prijateljima, vašim ličnim prijateljima kada ste živeli i išli u školu u Đakovici/Gjakovë? Koje nacionalnosti su bili vaši prijatelji, vaši bliski prijatelji?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Bilo je Htvata, Muslimana, Srba.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li ste vi bili prijatelji i sa Srbima, kao i sa Muslimanima i Hrvatima?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Kada se vaša porodica preselila u Đakovicu/Gjakovë i vaš otac počeo da radi u hotelu, da li je plan bio da se vi tamo stalno naselite ili ste imali nekih drugih planova za porodicu u budućnosti?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa u početku je bio plan da ostanemo dole u Đakovici/Gjakovë, a posle... to samo moj otac i majka znaju.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Gospodine, nisam sasvim siguran da li ste vi završili odgovor. Samo su vaš otac i majka znali šta?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa samo su oni znali da li ćemo ostati u Đakovici/Gjakovë ili se vratiti u Hrvatsku ili u Beograd.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: U redu. Hvala. Krajem juna 1998. godine, ako se sećate, da li je vaša porodica imala nekih planova šta će da radi tog meseca? Da li je bio neki događaj... neki koraci koje je vaša porodica planirala da preduzme?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da. Bio je plan da se iselimo iz Đakovice/Gjakovë.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ne morate da nam kažete gde ste planirali da se preselite, jer to nije relevantno, ali da li je vaša porodica planirala da ostane na Kosovu/Kosovë ili ne?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A da li je vaša porodica počela sa preseljenjem bilo gde krajem juna 1998. godine?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: U redu. Da li biste nam opisali kako je trebalo da izgleda to vaše preseljenje, ti prvi koraci, ta početna faza tog preseljenja?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne razumem pitanje. Kako mislite prvi koraci?

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Moja greška. To nije bilo dobro postavljeno pitanje. Ne želim da govorite o tome gde je bio plan da konačno ode vaša porodica. Samo sam hteo da nam kažete da li je vaša porodica planirala da odete bilo gde iz Đakovice/Gjakovë?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Molim vas, da li možete to da nam opišete?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa, pošto je već bilo velikih problema između Albanaca i ostalih koji nisu Albanci, odlučili smo da se vratimo u Srbiju.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A kako ste nameravali tamo da stignete? Kako je trebalo da putujete tamo?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa autobusom.

TUŽILAC NICHOLLS: Časni Sude, znam da je nekoliko minuta ranije, ali molio bih ako možemo sada da napravimo pauzu. Bio bih vam zahvalan.

SUDIJA PARKER: U redu. Nastavićemo sa radom u 17.55 časova.

TUŽILAC NICHOLLS: Hvala vam.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Izvolite, gospodine Nicholls.

TUŽILAC NICHOLLS: Hvala.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Sada ćemo da nastavimo, gospodine Bakrač. I dozvolite mi da vam ponovim, ako se osećate pomalo nervozno, to je u redu. Samo ne žurite kada odgovarate na moja pitanja. Ne želim da osećate da vas požurujem. U redu? Neposredno pre pauze rekli ste nam da je vaš plan bio da idete krajem juna meseca u Srbiju autobusom iz Đakovice/Gjakovë?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ko je od vaše porodice bio u autobusu kada ste krenuli na to putovanje?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Moj otac, moja majka i ja.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Koliko možete da se setite, da li možete da mi kažete gde ste vi i vaša porodica sedeli u autobusu kada ste odlazili... ili kada ste se ukrcali u Đakovici/Gjakovë?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Moj otac i moja majka sedeli su napred, odmah iza šofera. A ja sam sedeo u drugom redu iza šofera.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ako se sećate, kojim putem je trebalo da ide autobus? Kroz koje gradove je trebalo da prođe, ako znate?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Nisam sasvim siguran, ali mislim da je trebalo da se ide preko Brezovice.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: U redu. Tokom tog perioda o kome sada govorimo, krajem juna 1998. godine, da li je bilo ikakvih problema sa prevozom na putevima kroz ovo područje? Da li je bilo ikakvih teškoća da se stigne iz jednog mesta u drugo putevima ili autoputevima?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne razumem vaše pitanje.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: U redu. Da li je bilo... u stvari, hajde da govorimo o putovanju. Putovanje je započelo. Da li je bilo nekih nepredviđenih zaustavljanja tokom putovanja?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da. Autobus se zaustavio na putu za garažu zbog popravke kočnica.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li se sećate u kom je to mestu bilo?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Nisam siguran. Mislim da je to bilo u blizini Prizrena/Prizren, pre nego što smo ušli u Prizren/Prizren.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Zaboravio sam da vas pitam koliko je popunjen bio autobus?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Bio je prilično pun, ne znam da li je bio sasvim pun, ali bio je prilično pun.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Šta su radili putnici kada se autobus zaustavio blizu Prizrena/Prizren zbog te popravke? Drugim rečima, da li su ostali u autobusu ili su izašli iz autobusa?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Mnogi su izašli da se malo prošetaju okolo i da popuše cigaretu.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Koliko dugo je trajalo to kašnjenje?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Između 45 minuta i sat, oko sat vremena.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li ste vi izašli iz autobusa?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Kada je autobus ponovo krenuo, šta se sledeće dogodilo na putovanju? Da li se dogodilo još nešto što nije bilo planirano a čega se sećate?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da. Bili smo zaustavljeni. U stvari, šofer se zaustavio kod srpskog policajca i pitao da li je sigurno da idemo preko Prizrena/Prizren.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A zašto je postavio to pitanje?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Stvarno nisam siguran.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A šta mu je rekao policajac, šta je rekao vozaču, ako ste mogli slučajno da čujete?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Policajac je rekao da je sigurnije da idemo preko Brezovice. Put je bio duži ali je bio sigurniji nego onaj preko Prizrena/Prizren.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li je rekao zašto je sigurniji ili zašto preporučuje tu rutu, ili je samo rekao da je bilo sigurnije?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Samo je to rekao, ali svi znamo zašto je, pogotovo srpski ljudi znaju zašto je on to rekao.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Molim vas da objasnite svoj odgovor zašto je on to rekao?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa rekao je da tamo ima dosta albanskih vojnika i da nije sigurno za srpski narod da prolazi tim putevima.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Kada je autobus nastavio, kojim putem je vozač krenuo? Da li je krenuo putem koji je preporučio srpski policajac ili je krenuo drugim putem?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne. Išao je drugim putem, preko Prizren/Prizren i manjih opština.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Rekli ste pre nekoliko trenutaka da je vaš utisak... ili je razlog za to bio što je bilo dosta albanskih vojnika i da ne bi bilo sigurno. Da li ste duž tog puta videli ijednog vojnika?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Jesam. U žbunju.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A otprilike koliko ste vojnika videli?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Na tom... duž puta, pre nego što su nas zaustavili, samo jednog.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Doći ćemo do zaustavljanja za koji trenutak. Kako ste vi znali da je ta osoba za koju ste rekli da je bio vojnik koga ste videli duž puta pre nego što su vas zaustavili, da je bio vojnik?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Imao je uniformu, imao je kapu i bio je jako neobrijan i sa puškom.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Hvala. To je prilično jasno. Molim vas da li možete da opišete uniformu, ako se sećate? Koja vrsta uniforme je bila?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Bila je kamuflirana.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li je iko od ljudi u autobusu reagovao ili komentarisao kada je video tog vojnika?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Stvarno ne znam.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li znate... u stvari, idem dalje. Govorili ste o zaustavljanju. Rekli ste da je ovo bilo pre zaustavljanja. Recite nam sada nešto o zaustavljanju. Ko je zaustavio autobus?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Šest vojnika.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li možete da opišete – samo svojim rečima, nemojte da žurite, čega se sećate, kako se to zaustavljanje dogodilo, gde su bili vojnici, šta su radili, šta ste videli?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Posle viđenja tog jednog vojnika, nakon deset minuta, pored neke planine, šest vojnika je istrčalo ispred autobusa i zaustavili ga.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li možete ukratko da nam opišete kako su ti vojnici bili obučeni i da li su bili naoružani?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Bili su... dvoje ili troje, troje njih je... bilo je više u kamuflažnoj uniformi, ostali su više izgledali kao civilni ljudi. A dvoje su imali *bazuke* a ostali su bili naoružani sa puškama, sa automatskim puškama.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A šta je uradio vozač kad su ti vojnici istrčali iz grmlja ili istrčali i zaustavili autobus?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pre nego što je otvorio vrata rekao je da se ne bojimo, da su to albanski vojnici i da oni nisu ubice kao što su srpski vojnici.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A kako su u tom trenutku reagovali ljudi koji su bili u autobusu?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa, bilo je malo uznemirenih, malo je bilo nervoze u autobusu. Bilo je različitih emocija u autobusu.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Dakle, šta se dogodilo kada je vozač otvorio vrata autobusa?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Troje ljudi je ušlo u autobus i jedan od njih je rekao da izvadimo naše dokumentacije.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li su to lično od vas zatražili ili su se obratili celom autobusu? Molim vas da opišete malo šta se dogodilo, čega se sećate?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ušli su u autobus i glasno su rekli da svi izvadimo dokumentacije i da držimo u ruci, i da će jedan od njih da pregleda dokumentaciju.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li ste vi izvadili svoju dokumentaciju i držali je?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A vaš otac?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Šta se dogodilo kada je taj vojnici proveravao vaše papire i papire vašeg oca?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Prvo su počeli da proveravaju mojoj majci i ocu, pošto su oni sedeli u prvom sedištu, i rekao je mom ocu da izađe iz autobusa.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: I da li je rekao zašto?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne, nije.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li je rekao vama išta pošto je pregledao vašu dokumentaciju?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne. Samo mi je pogledao dokumenta i rekao da izađem iz autobusa.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A šta je bilo sa vašom majkom?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ona je plakala i vrištala da nas puste.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A šta su ti vojnici uradili vašoj majci kada je ona toliko plakala i vrištala?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Odgurnuli je i digli su pušku na nju. I rekli joj da ćuti.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li ste vi i vaš otac izašli iz autobusa?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li je još neko drugi izašao iz autobusa ili... hteo sam da kažem da li je naređeno da napuste autobus? Da li je još nekom drugom rečeno da izađe iz autobusa?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da. Još dvoje ljudi.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: O njima ćemo uskoro govoriti, ali da li znate koje su nacionalnosti bile te dve osobe?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Od jednog sam znao. Poznavao sam ga iz grada, znao sam da je on... po razgovoru posumnjao sam da je Srbin, a ovog drugog nisam znao. Nismo bili u razgovoru.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: U to vreme kada su vas skinuli iz autobusa kakvu ste odeću nosili?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Majicu, farmerice i patike.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A šta je nosio vaš otac?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Majicu, farmerice i, ja mislim, cipele.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li ste vi i vaš otac imali bilo šta na sebi što je ličilo na uniformu ili što je moglo da se shvati kao uniforma?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne. Regularna garderoba.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ranije ste rekli, na početku našeg razgovora, da nikada niste služili vojni rok. Da li ste tog dana kada ste skinuti sa autobusa bili naoružani bilo kakvom vrstom oružja?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A vaš otac?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li je vaš otac bio ili da li ste vi bili pripadnik bilo kakve vojske, naoružane grupe, paravojne ili policijske snage, bilo kakve vrste naoružane organizacije?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A ta druga dvojica kojoj je naređeno da izađu iz autobusa... hajde da počnemo sa prvim za koga ste rekli da je bio Srbin i da ste se vidali u gradu. Da li se sećate njegovog imena?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da. Genov.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li se sećate ličnog imena?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne. Stvarno ne znam.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Samo da bude jasnije. Kakav je bio vaš odnos sa njim pre ovog događaja? Mislim, da li možete da opišete da li ste bili prijatelji, da li je on bio neko s kim ste se družili ili jednostavno - kako ste znali ko je ta osoba?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa Đakovica/Gjakovë je mali grad i jako malo ima nealbanskog stanovništva, tako da smo uglavnom svi znali ko je ko, pošto je bilo 2 posto nealbanskog stanovništva.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Nakon što je vama četvorici naređeno da izađete iz autobusa, šta se dogodilo sa autobusom?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Vozač je izašao i... U stvari, vozač se vratio u autobus, pošto je bio izašao sa nama i oni su mu rekli da nastavi sa putovanjem.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Dakle, u tom trenutku, da li vam je iko rekao zbog čega se ovo događa vama i vašem ocu?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne. Nismo znali zašto.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Nakon što je autobus otišao, šta su radili vojnici sa vama?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Stavili nas uza zid i stavili puške iza nas.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li ste u to vreme uopšte razgovarali sa svojim ocem?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa bio sam uplašen i mislio sam da će nas pobiti. Samo sam mu rekao da ga volim.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li se sećate, da li su vojnici koje ste tamo videli nosili neke oznake na glavi ili na uniformama?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Jesu. Imali su na beretkama i na... neki su imali i na ramenu, neki su imali i na prsima oznaku njihove vojske.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Kako se zvala ta vojska ako se sećete?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa... Oslobodilačka vojska Kosova.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Šta se zatim dogodilo? Da li ste vi i otac razgovarali sa nekim od vojnika?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa, pošto su oni odvezli druga dva čoveka u nepoznatom pravcu, moj otac je... i jedan od vojnika... u stvari, on nas je pitao odakle

smo i šta radimo ovde. Moj otac mu je rekao da smo živeli u Đakovici/Gjakovë i da se selimo sada iz Đakovice/Gjakovë, pošto nije dobro za život.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Na kom se jeziku odvijao taj razgovor?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa, u početku je počeo na srpskom a pošto je pitao mog oca odakle smo, a moj otac mu je rekao da je rođen u Sloveniji i da je iz Zagreba, i onda su... pošto je on rekao da isto priča slovenački, razgovor se nastavljao na slovenačkom.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da se malo vratimo unazad. Rekli ste da su ova druga dvojica odvedeni u nepoznatom pravcu. Da li možete da nam kažete o kojoj tačno dvojici govorite?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da. Gospodin Genov i još jedan Srbin.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Kako su odvedeni? U kakvom vozilu?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: U *Golfu*, tamno plave... u *Volkswagenu golfu* tamno plave boje.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li se sećate, ako se sećate, koje registarske tablice je imalo to vozilo marke *Golf*, u kojoj zemlji je registrovano?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Broj stvarno ne znam ali je bila švajcarska tablica.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: U redu. Hvala. Kroz ove događaje ići ćemo korak po korak. Šta se zatim dogodilo? Koliko dugo ste tamo sedeli sa svojim ocem i razgovarali sa vojnicima? Šta se dogodilo nakon toga?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa sedeli smo otprilike... nisam baš siguran, između pola sata i sat vremena. Sedeli smo i sa glavama pognutim dok se *Golf* nije vratio da nas odveze.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Šta se zatim dogodilo? Šta se dogodilo pošto se vozilo marke *Golf* vratilo da vas odveze?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Stavili su nas u auto od pozadi i stavili su nam crne marame preko očiju i odvezli u nepoznatom pravcu, preko šuma.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Koliko dugo je trajalo to putovanje? Koliko vremena je prošlo pre nego što ste izašli iz automobila?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Stvarno ne znam. Otprilike pola sata. Bio sam jako uplašen, tako da nisam znao.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: U redu. Da li znate u kom ste se gradu nalazili kada ste se zaustavili i da li ste to znali u to vreme?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Stvarno nisam znao.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Dobro. Molim vas da mi kažete šta se dogodilo nakon što je automobil stao i nakon što su vas izveli iz automobila? Šta se zatim dogodilo?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Auto je parkiran ispred... u nekom selu ispred neke kuće koja je izgledala kao škola. Uveli su nas u jednu od učionica gde sam sa strane uza zid video drugog... trećeg čoveka koji je bio sa nama kako lupa glavom o zid. Glava mu je bila sva krvava, tako da mislim da su mu naredili da to uradi.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Dakle, sećate se kada ste se sreli sa istražiocem Međunarodnog krivičnog suda i kada ste im dali izjavu 2003. godine, da vam je on pokazao neke fotografije i da ste vi odabrali neke ljude koje ste prepoznali?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da li mislite koji su bili u zatvoru ili od vojske?

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Sada govorimo o tome da li su vam pokazali fotografije onih ljudi koji su bili u pritvoru i da li ih se sećate. Kao prvo, da li se sećate da su vam pokazane te fotografije?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: I sećate se, od kad smo se mi upoznali, da sam vam ja pokazao te iste fotografije ponovo. Da li je to tačno?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NICHOLLS: Želeo bih da pokažem sada svedoku...

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Svedoče, to bi trebalo da bude na vašem ekranu. Nadam se da jeste. I takođe mi stavite do znanja ako imate bilo kakav problem da vidite to jasno. Ako ne vidite, onda mogu da vam dam kopiju na papiru.

TUŽILAC NICHOLLS: Za zapisnik: to je iz dokaznog predmeta Tužilaštva broj P54 i nosi oznaku ERN U003-2165.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li prepoznajete čoveka na fotografiji?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ko je on?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Genov.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: U redu. Hvala. Sada želim da vam pokažem drugu fotografiju. P...

SUDIJA PARKER: Zar to nije pod pečatom?

TUŽILAC NICHOLLS: Ova nije, časni Sude, ova je jedna od onih koje su javne. Časni Sude, žao mi je što to nisam razjasnio. Ja ću pokazati neke fotografije iz ovog dokaznog predmeta koje jesu pod pečatom. Međutim, ove fotografije koje pokazujem, nisu.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Svedoče, pokazaću vam sledeću fotografiju da vidite da li prepoznajete ovu osobu. To je opet dokazni predmet Tužilaštva broj P54. A fotografija nosi oznaku ERN U003-2164. Da li prepoznajete ovog čoveka, gospodine?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li se sećate njegovog imena?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da. Posle su mi rekli njegovo ime. Samo znam prezime, Ćuk. A ime stvarno ne znam.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: U redu. Da li ste videli Ćuka u školi tada kada ste, kao što ste rekli, tek stigli?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Dakle... ponavljam, počeli ste da nam pričate, ali šta je on radio kada ste ga videli u školi?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: On je sedeo na podu i lupao glavom u zid.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: I koliko dugo je to trajalo?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa veoma dugo. Ja mislim možda oko... skoro sat vremena.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li je bilo nekih stražara u ili oko školske učionice? Da li možete da mi kažete gde su oni bili?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ja stvarno ne znam koliko ih je bilo, ali unutra je uvek bio jedan ili dva vojnika. A izvan škole ih je bilo više desetina.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Šta ste vi i vaš otac uradili kada ste došli u tu školu?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Sedeli smo u zadnjoj klupi i ćutali.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ko je još sedeo u toj školskoj učionici, u toj sobi?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Gospodin Genov.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Šta je on radio u to vreme?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: On je isto sedeo pozadi.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Kada ste dovedeni u tu školu, da li su vam ti vojnici ili stražari rekli zašto ste bili dovedeni u tu školu ili koliko dugo ćete tamo ostati?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ništa nam nisu rekli. Samo su nam rekli da sedimo i da ćutimo.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ovo je trebalo da vas pitam ranije. Koje je bilo doba dana kada ste bili u školi?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Nisam siguran koliko je bilo sati, ali bio je dan.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Koliko ste vremena proveli u toj školi? Koliko su vas tamo držali: vas, vašeg oca i ove druge muškarce?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa više... par... oko četiri, pet sati. Bila je kasna noć kada su nas odveli odatle.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li su ti vojnici vama ili vašem ocu postavljali neka pitanja dok ste bili u toj školi?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa, uglavnom, osnovna pitanja: ko smo, šta smo i šta radimo na Kosovu/Kosovë.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li ste takođe i vi razgovarali sa tim vojnicima ili vaš otac, ili obojica? Molim vas, da li možete da objasnite?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa, moj otac je uglavnom razgovarao sa njima, pošto im je onaj vojnik koji nas je čuvao rekao da je moj otac Slovenac i rekao im je da smo Hrvati. I onda su nas pitali šta radimo na Kosovu/Kosovë i gde ćemo... gde smo krenuli tim autobusom.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A šta je vaš otac rekao gde idete i šta ćete raditi?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa rekao je da se selimo sa Kosova/Kosovë i da idemo nazad u Beograd radi iseljenja u stranu državu.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A šta se dogodilo sa Genovim? Šta ste vi videli da se njemu dogodilo u toj školskoj učionici?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa maltretiranja su počela nakon možda sat vremena pošto smo ušli unutra. Kako je ko prošao udario bi ga i po neki put ga izveli izvan učionice i u hodniku škole su ga tukli.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li ste videli kako je Genov tučen u hodniku ili ste to čuli? Možete li da objasnite kako ste znali da je on bio tučen u hodniku?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa, čuli smo udarce i čuli smo njega kako vrišti od bolova. Molio ih je da prestanu.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A koliko je to potrajalo?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa, tukli su ga sa pauzama od trenutka kada su nas doveli u školu do... pre nego što su nas dalje odvezli.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A da li je Genov uopšte razgovarao sa vašim ocem dok je bio u školi?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Jeste. Pitao ga je u jednom trenutku ako moj otac može da sakrije njegovu vojnu knjižicu, pošto ga je bilo strah da će oni da je nađu.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A šta je vaš otac rekao?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Rekao mu je da ne sme to da uradi, da je sa sinom, ali ako hoće, može da izađe ispred kuće u WC i da je baci u WC.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Kada kažete "ako hoće, može da izađe ispred kuće u WC i da je baci u WC", da li to znači da Genov može da izađe i uradi to ili da vaš otac može da izađe i uradi to? Samo da razjasnimo.

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne. Mislio je na Genova, pošto su nam dopustili da izađemo da idemo u *WC*. Dozvolili... Moj otac je preporučio njemu da on sam izađe, Genovu, i da baci vojnu legitimaciju u *WC*.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li znate, da li su ti vojnici našli vojnu legitimaciju Genova ili ne?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Jesu. Nakon više sati tuče, od batina, ja verujem, njemu je ispala legitimacija ili su mu našli u džepu.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A šta se zatim dogodilo?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Prestali su da ga tuku i nešto su rekli na albanskom i onda je jedan od vojnika ušao kod mog oca, stariji vojnik, i pitao ga: "Je li ovo milicijska legitimacija?"

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Šta je vaš otac rekao?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa, pošto nije imao naočare kod sebe i slika je bila crno-bela, moj otac mu je rekao: "Izgleda da jeste."

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A šta se posle toga dogodilo sa Genovim?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Nastavili su da ga tuku sa automatima, sa bilo kakvim oštrim predmetima.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: I kako se to sve završilo? Kada su prestali da ga tuku?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Kada je izgubio svest. Izgledalo je kao da su ga ubili od batina.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A kako ste se vi osećali kada ste videli da tuku Genova?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa, bio sam uplašen. Stvarno. 18 mi je godina bilo, nisam ni znao šta će se desiti sa mnom i sa mojim ocem.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Hvala vam. Sada želim da vas pitam da nam kažete šta se zatim dogodilo i da mi kažete kako ste napustili školu i gde ste otišli. Dozvolite mi da vam kažem, ukoliko vam je potrebna kraća pauza, možete to da zatražite od Suda, i siguran sam da će Sud imati puno razumevanje. Dakle, samo mi recite ako...

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne, nema potrebe.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: U redu. Onda mi recite molim vas kako je došlo do toga da ste vi i vaš otac napustili tu školsku učionicu?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa, bila je već noć. Parkirao se jedan kombi i oni su nam rekli da će da nas odvezu negde dalje, na neku drugu lokaciju.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Rekli ste nam šta se videli i čuli u školi. A da li ste vi ili vaš otac pretrpeli fizičko maltretiranje?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Hvala vam. Izvinjavam se što sam vas prekinuo. Došao je taj kombi. Da li ste vi ušli u taj kombi?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa prvo su nam rekli da ustanemo iz klupa i odveli nas ispred kamiona i stavili džakove preko glave i vezali na pojasu.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Kada govorite "nas", da li govorite o četvorici ljudi koji su bili izvedeni iz autobusa, govorite o istoj grupi?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da. Nas troje. Genova su uneli u kombi.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li su vam rekli gde vas vode?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li su vam rekli kada ćete ponovo da budete slobodni i kada ćete ponovo moći da vidite svoju majku?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ako možete da se setite, koliko dugo je trajalo to putovanje od kad su vas stavili u taj kombi?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Nisam baš siguran. Između, možda, 45 minuta i sat vremena.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ako možete da se setite, kakvim su vas putevima vozili? Da li su to bili asfaltirani putevi, kolski putevi ili nije bilo nikakvih puteva uopšte?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa, stvarno ne znam. Znam da nije bio ravan put. Više je bilo kao kroz šumu ili kroz neki seoski put.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A na putu za odredište, na čemu ćemo se zadržati kasnije, mesta gde vam je bilo dopušteno da izađete iz kombija, da li je bilo stajanja na putu do odredišta?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa, zaustavljali su svakih par minuta radi nekakve kontrole.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Šta se dešavalo prilikom tih zaustavljanja, ukoliko možete da nam kažete? Znam da ste imali džak na glavi, ali šta je bio vaš utisak da se dešavalo kod tih zaustavljanja?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa, nisam baš siguran šta su govorili, ali govorili su... nešto je zvučalo kao pozdravljanje... kao nekakva kontrola.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Oprostite, propustio sam da vam postavim jedno pitanje. Izvinjavam se, moram ponovo da vas pitam šta se desilo sa Genovim u školi. Dok su ga tukli oni vojnici, da li se sećate da li su mu nešto govorili ili mu postavljali neka pitanja?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Nisam siguran. Ne sećam se.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: U redu. Dakle, šta se dogodilo na kraju ove vožnje kolima? Možete li nam reći kada su vam konačno skinuli džakove i kada ste ponovo mogli da vidite?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa, nakon vožnje, zaustavilo se vozilo i onda su meni skinuli džak sa glave, i video sam veliku smeđu ogradu, kapiju.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: I u tom trenutku, da li ste imali ikakvu predstavu gde se nalazite? U kom selu ili u kom mestu se nalazite?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NICHOLLS: Želeo bih da sada pokažem svedoku fotografiju, mislim da je to iz dokaznog predmeta Tužilaštva broj P6, dokument nosi oznaku ERN U008-3680. To je označeno kao A8.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Pogledajte na trenutak ovu fotografiju. Daću vam i fotografiju na papiru, jer na mom ekranu nije baš najjasnije. Da li možete da mi kažete šta vidite na ovoj fotografiji, šta je ovde prikazano?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Unutrašnja strana kapije i seoska kuća.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ja sam vam ovu fotografiju pokazao i pre par dana kada smo se sreli. Da li je to tačno?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Šta se dogodilo nakon što je kombi prošao kroz ovu kapiju?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa, parkirao se ispred donjih vrata i otvorila su se vrata od kamiona i izveli su nas iz kamiona.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: I ko je izašao? Ko je bio... ko je izašao?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa, svi koji su bili unutra: njihova vojska, moj otac, ja. Genova su izneli, i treći... četvrti čovek.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A četvrti čovek je čovek koga ste prepoznali kao Ćuka. Da li je to tačno?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A gde ste tada pošli? Šta se zatim dogodilo?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa, uveli su nas u donju prostoriju, u kuću. U prizemlje su nas odveli i u jednoj prostoriji nas držali.

TUŽILAC NICHOLLS: Jedan trenutak, časni Sude. Izvinjavam se. Časni Sude, možemo li da pređemo na privatnu sednicu na trenutak?

SUDIJA PARKER: Privatna sednica.

(privatna sednica)

TUŽILAC NICHOLLS: Časni Sude, izvinjavam se, upravo mi je rečeno da je ovo raspodeljeno svima. To je dokument koji nosi oznaku ERN U003-2187.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ivane, da li prepoznajete tu fotografiju?
SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da. To je dvorište i kuća u kojoj smo mi bili držani.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li se sećate kada ste prvi put videli ovu fotografiju?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Kada je istražitelj bio da nas poseti, nisam siguran... 2003. godine, ja mislim.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: To je onda kada ste dali izjavu istražiocu?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Osim ove fotografije, da li vam je pokazao neke druge fotografije nekih zgrada, predmeta, prostorija? Znam da vam je pokazao fotografije ljudi, ali da li vam je bilo kakve druge fotografije prikazao na kojima su zgrade, predmeti ili prostorije?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Na vrhu stranice je odštampan naziv a zatim je tu i neki rukopis. Da li možete da mi kažete da li je nešto od ovog rukopisa vaše?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Nisam siguran na koji mislite, zato što ima dosta. Da li mislite na ovaj gore?

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Evo, pitaću vas sada ovako. Vidite, tu levo nalazi se jedan kvadratić i u njemu broj 2. Da li možete da pročitate šta piše ispod toga po dijagonali? Hoćete li to da nam pročitate, molim vas? Ali samo sačekajte malo, molim vas.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ako gospodin Nicholls pokušava da dokaže da je rukopis na dokumentu, rukopis svedoka, ja mislim da mi nemamo nikavih prigovora na to.

SUDIJA PARKER: Hvala. Sa izuzetkom dve stvari koje su napisane plavim mastilom, što je, koliko vidim, potpis prevodioca i potpis svedoka i primedbe koje je stavio svedok, onda možete da postavite pitanja na drugi način, koji je kratak i koji neće biti sugestivan.

TUŽILAC NICHOLLS: Da, časni Sude. Ja se samo sećam svog prvog nastupa u ovom predmetu i kako sam pokušao da budem nesugestivan koliko god sam to mogao.

SUDIJA PARKER: Izgleda da je sve to zaboravljeno.

TUŽILAC NICHOLLS: Da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Svedoče, recite nam ukratko – ovde ima puno mesta na kojima je nešto obeleženo na ovoj skici – da li ste vi obeležili ova mesta? I recite nam koje su to različite prostorije i različite zgrade?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa, sve je to moj rukopis oko ovih sitnih brojeva. Pa, ispod, kao što ste pitali, ispod kocke gde je broj 2 na engleskom su napisani "kaiševi i vezice za cipele".

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: U redu. Da li je na ovom dokumentu i vaš potpis?
SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Jeste, na desnoj donjoj strani.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Pred vama se ne nalazi original, nego je to zapravo kopija dokumenta na kome ste vi, zapravo, upisali sve to?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Nije nam ostalo još mnogo vremena. Da li možete molim vas, da nam kažete: kada ste ušli, a počeli ste da govorite o tome kako ste krenuli u zgradu... Hoćete li molim vas, koristeći ovu skicu koju ste obeležili, da pokažete Sudu gde ste odvedeni kada ste došli u ovo dvorište?

SVEDOK BAKRAČ – ODGOVOR: Pa, nakon što smo ušli kroz glavnu kapiju, kamion se parkirao ispod... ispred malih vrata koja su obeležena sa 2A, i odatle su nas uveli unutra, odveli unutar te kuće.

TUŽILAC NICHOLLS: Časni Sude, znam da je ostalo još par trenutaka. Možda bi trebalo da završimo sada, jer sad počinje čitava nova tema?

SUDIJA PARKER: Da li nameravate da ovo podnesete u dokazni spis?

TUŽILAC NICHOLLS: Da, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Sada, odmah?

TUŽILAC NICHOLLS: Da. I molim da to bude pod pečatom.

sekretar: Ovo je dokazni predmet Tužilaštva broj P79, pod pečatom.

TUŽILAC NICHOLLS: Hvala.

SUDIJA PARKER: Gospodine Bakrač, sada završavamo sa radom za danas. Nastavljamo sutra ujutro u 9.00 časova. O tome ćete biti detaljnije upućeni i zamolili bismo vas da se vratite sutra i da nastavite svoje svedočenje.

SVEDOK BAKRAČ: Hvala.

SUDIJA PARKER: Gospodine Guy-Smith, da li ste vi s nekim razlogom na nogama?

ADVOKAT GUY-SMITH: Da, jer sam malo požurio. Jer ovo što sam hteo da kažem tiče se nečeg sasvim drugog.

SUDIJA PARKER: Da li to morate da iznesete sada?

ADVOKAT GUY-SMITH: Da.

SUDIJA PARKER: Da li to možemo da uradimo u prisustvu svedoka?

ADVOKAT GUY-SMITH: Da. Pošto nemamo ništa o onoj drugoj dogovorenoj, odnosno usaglašenoj činjenici, molimo da se oni podnesu kao dokazni predmeti A1, A2 i A3 i to kao dokazni predmet Odbrane broj B1. Molimo da se to učini.

SUDIJA PARKER: To će biti učinjeno.

ADVOKAT GUY-SMITH: Hvala. I ja se izvinjavam zbog ovog prekida.

sekretar: Časni Sude, fotografije obeležene kao A1, A2 i A3 koje nose oznake ERN U003-22; U003-01 i U003-312 biće dokazni predmeti Odbrane broj DB1.

SUDIJA PARKER: Hvala. Završavamo sa radom za danas.

Sednica završena u 19.00 h.

Nastavlja se u petak, 3. decembra 2004. godine u 9.00 h.

